

ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΙΩΣΗΦ ΔΙΟΝΥΣΙΑΤΟΥ

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΔΑΧΗ ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΝΗΠΤΙΚΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

ΔΥΟ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΑ ΑΙΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΣΗ ΠΡΩΤΗ

«Γιατί συνιστούν οι Άγιοι Πατέρες να λέμε "Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησον με" και όχι "ελέησον ημάς", όπου το "ημάς" συμπεριλαμβάνει και τους άλλους; Δεν είναι εγωιστικό να νοιαζόμαστε μόνο για τον εαυτό μας, αδιαφορώντας για τους συνανθρώπους μας;»

Οι άγιοι Πατέρες προτιμούν να λέμε στον ενικό την ευχή, επειδή με τον λόγο "ελέησον με" (συχνά προσθέτουμε και "τον αμαρτωλών") δηλώνουμε συναίσθηση της αμαρτωλότητας μας, όπως και ο Δαβίδ στους ψαλμούς πολλές φορές βοά "ελέησον με", ενώ προσθέτει «ότι την άνομίαν μου εγώ γινώσκω» (Ψαλμ. ν' 5) και «την άνομίαν μου έγνωρισα και την άμαρτίαν μου ουκ έκάλυψα» (Ψαλμ. λα' 5). Το "ελέησον με" σημαίνει εξομολόγηση, αυτοέλεγχο, αυτομεμψία, αυτοσυναίσθηση της αμαρτωλότητας του προσευχομένου. Από τη συναίσθηση αυτή γεννιέται ή μετάνοια, ή συντριβή, οι στεναγμοί και τα δάκρυα, καθώς και πάλι μαρτυρεί ο προφητάναξ λέγοντας: «λούσω καθ' έκαστην νύκτα την κλίνην μου, εν δάκρυσί μου την στρωμνήν μου βρέξω» (Ψαλμ. στ'7). Λέγοντας, αδελφέ, τη μικρή αυτή ευχή ("Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησον με"), εάν επιθυμείς να γνωρίσεις καρποφορία, οφείλεις να στέκεσαι και συ ως άλλος Δαβίδ και ως άλλος Τελώνης. Ό τελευταίος από την πολλή συναίσθηση και το στήθος ακόμη χτυπούσε, φωνάζοντας: «ό Θεός, ιλάσθητί μοι τω Αμαρτωλώ!» Κατέβηκε δε αυτός δικαιωμένος παρά ό "δίκαιος" Φαρισαίος, κατά τη μαρτυρία του Κυρίου (Λουκ. ιη'14).

Και δεν αδιαφορούμε για τους άλλους. Ίσα-ίσα, επειδή νοιαζόμαστε για τους άλλους, φροντίζουμε τόσο πολύ για τον εαυτό μας. Άκουσε πάλι παράδειγμα: Ας υποθέσουμε ότι είσαι άσημος και μόνος. Ξαφνικά, έρχεται κάποιος φίλος σου το ίδιο άσημος και μόνος, όπως εσύ. Πέφτει στα πόδια και σε παρακαλεί: «Φίλε μου, σε παρακαλώ, τρέξε στους ισχυρούς να παρακαλέσεις για μένα. Έχω μεγάλη ανάγκη». Τι θα κάνεις; Όσο συνδέεται ό φίλος σου με τους ισχυρούς, άλλο τόσο τους ξέρεις και συ. Τι βοήθεια να προσφέρεις; Ασφαλώς τίποτε.

Αν όμως αγαπάς πραγματικά τον φίλο σου, αλλά και κάθε άλλο συνάνθρωπο, θα προβληματιστείς σοβαρά. Θα σκεφθείς: «Είναι ανάγκη να συνδεθώ οπωσδήποτε με τους αρμοδίους. Πρέπει να βοηθήσω. Θα τρέξω λοιπόν στην πόλη• θα σπουδάσω• θα μορφωθώ• θα αποκτήσω θέσεις, φήμη και καλό όνομα. Σιγά-σιγά θα συνδεθώ με τους ισχυρούς και τότε θα μπορώ άνετα να πετύχω αυτά που θέλω».

Τώρα, νομίζω, κατάλαβες Τι εννοώ. Αν θέλεις λοιπόν και συ να βοηθήσεις πνευματικά τους συνανθρώπους σου, φρόντισε πρώτα να συμφιλιωθείς ό ίδιος με τον παντοδύναμο Σωτήρα Χριστό με μετάνοια, με εξομολόγηση και να λες μαζί με τον Δαβίδ "ελέησον με!"

«Ωραία», θα μου πεις. «Να κάνω έτσι. Ας υποθέσουμε ότι συμφιλιώθηκα και εγώ με τον Κύριο Ιησού Χριστό. "Ε, τότε, από δω και πέρα δεν είναι εγωισμός να συνεχίσω να προσεύχομαι για τον εαυτό μου λέγοντας "ελέησον με" και όχι "ελέησον ημάς";

Σωστή ή παρατήρηση σου, άκουσε όμως και την εξήγηση. Ό Απόστολος Παύλος γράφει: «Καθάπερ γαρ το σώμα εν εστίν και μέλη έχει πολλά... ύμεις δε έστε σώμα Χριστού και μέλη εκ μέρους» (Α' Κορ. ιβ' 12,27). "Ωστε, κατά τον "Απόστολο, «όσοι εις Χριστόν εβαπτίσθημεν» αποτελούμε μέλη ενός σώματος, του οποίου κεφαλή είναι ο Χριστός. Λέει πάλι ο μέγας Παύλος: «είτε πάσχει εν μέλος, συμπάσχει πάντα τα μέλη, είτε δοξάζεται εν μέλος, συγχαίρει πάντα τα μέλη» (Α' Κορ. ιβ'26).

Για παράδειγμα, αν ο Κώστας νίκησε στα 100 ή στα 400 μέτρα και βραβεύτηκε, δεν θα δώσουμε συγχαρητήρια στα πόδια του Κώστα, αλλά στον ίδιο τον άνθρωπο. Αν πάλι τυχόν χτύπησε στον αγώνα το πόδι του, τότε δεν πονάει μόνο το πόδι, αλλά πονάει ολόκληρος.

Το ίδιο και στα πνευματικά. Αν ένα μέλος της Εκκλησίας αγιάζεται με τους πνευματικούς του αγώνες, ή ωφέλεια είναι άμεση για όλα τα μέλη της Εκκλησίας μας, εφόσον αποτελούμε ένα σώμα. Ό αγιασμός αντανακλά σε όλο το σώμα της Εκκλησίας.

Όποιος γεμίσει μέσα του με την ευχή του Ιησού μοιάζει με τα ουράνια σώματα. Ό ήλιος, για παράδειγμα, είναι αυτόφωτος, αλλά ή σελήνη είναι ετερόφωτη. Καθώς λοιπόν ή σελήνη παίρνει το φως του ήλιου, το διοχετεύει και φωτίζει τη ζοφερή νύχτα, έτσι γεμίζει και ο προσευχόμενος με το άδυτο φως του Ήλιου της Δικαιοσύνης Χριστού και το μεταδίδει και στους «εν σκότει και σκιά θανάτου καθεύδοντας αδελφούς του». Άλλα, όπως ή σελήνη απλώνεται σε όλη τη γη, όμως τα πυκνά νέφη αναχαιτίζουν το φως της, έτσι και ο άνθρωπος που ζει ή επιμένει στην αμαρτία καλύπτεται από ένα σύννεφο, το οποίο σκοτίζει τον νου του και δεν μπορεί να δεχθεί μέσα του το φως της νοητής σελήνης.

Αν και συ, αδελφέ, δεν βλέπεις μέσα σου το φως του νοητού ήλιου και της σελήνης, δεν φταίει ο ήλιος ούτε ή σελήνη. Φρόντισε με τη μετάνοια να διαλύσεις τα ζοφερά νέφη και τότε θα δεχθείς άπλετο το φως των προσευχών των Αγίων μέσα σου. Και αυτές είναι εμπειρίες, πού μόνος σου θα διαπιστώσεις. Πρόκειται για τα θαύματα πού βλέπει μέσα του ο κάθε αγωνιζόμενος πιστός.

Ό Άγιος Σιλουανός του Άθω γράφει ότι, όσο στη γη υπάρχουν Άγιοι, ο κόσμος θα στέκει. Εάν ή γη σταματήσει να παράγει Αγίους, τότε έφθασε στο τέλος της.

Όταν ένας Άγιος λέει με ταπείνωση και με αίσθημα άμαρτωλότητας το "ελέησον με", αυξάνει μεν σε αγιασμό, αυξάνει όμως και ή παρρησία του ενώπιον του Θεού. Άλλα έχοντας συνείδηση ότι αποτελεί μέλος ενός σώματος και βλέποντας ότι τα περισσότερα μέλη του σώματος, δηλαδή οί περισσότεροι αδελφοί του Χριστιανοί, λόγω της αμαρτίας ασθενούν βαριά, τότε αναλαμβάνει στον εαυτό του τα βάρη των αδελφών και στενάζει σαν να είναι δικά του τα αμαρτήματα των άλλων. "Αν μάλιστα πάσχουν και άλλα μέλη από σωματική ή ψυχική ασθένεια, τότε συμπάσχει.

Η ευχή "Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησον με" είναι το ρεύμα πού φορτίζει την μπαταρία. Πηγή είναι ο Χριστός, μπαταρία είναι ή καρδιά του ανθρώπου. Με τη μικρή αυτή ευχή ή καρδιά φορτίζεται με Χριστό, φορτίζεται συνεπώς με χριστιανικές αρετές, φορτίζεται με ζήλο, με πόθο, με ερωτά Χριστού. Πολύ φορτίζεται; Πολύ γεμίζει, πολύ χριστοποιείται. Μάλιστα σε τέτοιο βαθμό, πού να αποκτά, κατά τον όρο των αγίων Πατέρων, τον "μανικόν ένθεον έρωτα".

Όμως ο θεός αυτός έρωτας, κατά τους Πατέρες, έχει διπλή ιδιότητα: όσο περισσότερο αγαπάμε τον Θεό, τόσο περισσότερο αγαπάμε και την εικόνα Του, δηλαδή τον άνθρωπο• και όσο περισσότερο συμφιλιωθούμε με τον Δημιουργό μας, τόσο περισσότερο βοηθούμε και το δημιούργημα Του, τον συνάνθρωπο.

Λέγοντας ένας Άγιος την ευχή, στο "ελέησον με" περιλαμβάνει πολλά. "ελέησον με", εννοεί: «Στήριξέ με στην οδό του αγιασμού, όπου Εσύ με οδήγησες, μην τυχόν και πέσω», κατά τον Απόστολο. "ελέησον με", εννοεί: «Φώτισε με, οδήγησε με». "ελέησον με", εννοεί: «Βλέπεις την αγάπη μου, τη συμπόνια μου υπέρ των αδελφών μου. Ω Κύριε, παρακαλώ, μνήσθητι πεινώντων και διψώντων, μνήσθητι όσων πάσχουν ψυχικά και σωματικά, από καρκίνο, από εγκεφαλικά, από καρδιοπάθειες, από ψυχασθένειες, από διάφορες δαιμονικές επιδράσεις. Μνήσθητι όσων κινδυνεύουν από όλα αυτά και από κάθε ενέδρα του εχθρού. Φύλαξε τους οικείους, τους συγγενείς, τους ομοπίστους, τους ομογενείς και όλο τον κόσμο Σου

από κάθε επιβουλή του αντικειμένου». "ελέησον με", εννοεί: «Μνήσθητι πάσης επισκοπής Χριστιανών Ορθοδόξων και παντός του ιερού κλήρου και φώτισε να ορθοτομούν τον λόγον της αληθείας». Ακόμη, «μνήσθητι πάντων των έντειλαμένων εύχεσθε υπέρ αυτών και ιδιαίτέρως όσων έχουν ειδική ανάγκην». Αν θέλεις, θα σου πω και κάτι άλλο, καθώς το έμαθα από τον αείμνηστο Γέροντα μου. «Πολλές φορές», έλεγε, «ή μπαταρία γεμίζει και ξεχειλάει». Τότε παύει αυτή ή ευχούλα και ως άλλος οδηγός φωτίζει τον νου 'Η ψυχή αισθάνεται έντονα τη Θεία Παρουσία, τα μέλη παραλύουν και, πέφτοντας στα πόδια του γλυκύτατου Ιησού, αναλύεται σε έναν ποταμό δακρύων. Άλλοτε πάλι, σιωπά από δέος και θαυμασμό ή ψελλίζει ερωτικά ό,τι τη στιγμή εκείνη τη διδάσκει ό ένθεος έρωτας, δηλαδή το Πανάγιο Πνεύμα.

Και αφού κορεσθεί ή ψυχή από θεία αγάπη, τότε αυτή ή ίδια αγάπη, με τη διπλή της ιδιότητα, στρέφει το βλέμμα προς τους αδελφούς της. Τι ευκαιρία! Είναι μοναδική ή ευκαιρία τώρα πού κρατά στα χέρια τον Ποθούμενο και Παντοδύναμο. Και λέει: «Ω γλυκύτατε Ιησού, φως της ψυχής μου, ό μόνος πραγματικός έρωσ! Εγώ μεν αισθάνομαι αυτή τη στιγμή ελεημένος και πανευτυχής, όμως ένα κέντρο με κεντά. Μαζί με την αγάπη, έχω μέσα μου έναν άλλο τόσο πόνο. Βλέπω τους αδελφούς μου, βλέπω την Εκκλησία μας, βλέπω τους ανθρώπους πού πάσχουν, και δεν αντέχω. Συμπονώ και συμπάσχω. Γι' αυτό σε ικετεύω, ως Πανάγαθος και Παντοδύναμος, βοήθησε τους. Φταίνει; Το παραδέχομαι. Και ζητώ συγγνώμη. Ομολογώ το "ήμαρτον". Μέλη του σώματος μου είναι. Συνυπεύθυνος είμαι. 'Αλλά κρούω το έλεος και την άπειρη φιλανθρωπία σου. Βοήθησε! Βοήθησε!»

Να, αγαπητέ μου, πώς ή αγάπη μας ενώνει εν Χριστώ με όλα τα μέλη της Εκκλησίας μας και πώς, με τίς προσευχές των Αγίων και όσων αγωνίζονται τον καλό αγώνα, βοήθα ό Κύριος και τα υπόλοιπα ασθενή μέλη, για τα όποια ανέχεται, μακροθυμεί και αναμένει όλων τη μετάνοια για τη σωτηρία.

Είδες, αυτές μόνο οι πέντε λέξεις της ευχούλας, που μπορούν να ανεβάσουν τον άνθρωπο; Ευχήσου και για μένα τον ράθυμο, αλλά και για όλους τους εν Χριστώ αδελφούς μας, να χτυπάμε ασταμάτητα την πόρτα του ελέους του Κυρίου μας, σίγουροι ότι θα τηρήσει την υπόσχεση Του, όταν είπε: «κρούετε, και ανοιγήσεται ύμίν» (Λουκ. ια' 9) και «ό πιστεύων έπ' αύτω ου μη καταισχυνθη» (Α' Πέτρ. β' 6). Αμήν.

ΕΡΩΤΗΣΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

«Όταν προσευχόμαστε, δεν έχουμε χρέος να αφιερώνουμε συστηματικά ένα μέρος της προσευχής μας για τους άλλους;»

Ασφαλώς! Είναι καθήκον μας. Άλλωστε και οί προσευχές της Εκκλησίας μας αναφέρονται πολύ συχνά στους άλλους. Προκειμένου να προσευχηθεί κανείς για τον εαυτό του, οπωσδήποτε χρειάζεται κόπος, όμως ή προσευχή για τους άλλους είναι πολύ μεγαλύτερος κόπος. Σχετικά με το τελευταίο, θα χρησιμοποιήσω την εμπειρία ορισμένων σύγχρονων αγίων Πατέρων.

Ό αείμνηστος ησυχαστής Ιωσήφ, όταν κάποιο πρόσωπο είχε ειδική ανάγκη, έδινε όλο τον εαυτό του στην προσευχή, αλλά και στη νηστεία. Δεν εύρισκε ανάπαυση ή ψυχή του, μέχρις ότου πληροφορηθεί εκ Θεού μέσα του ότι εισακούσθηκε ή δέηση του. Στο βιβλίο "Ιερομόναχος Χαράλαμπος Διονυσιάτης" αναφέρεται ότι ό άγιος αυτός Γέροντας, με την επιμονή στη νηστεία και την προσευχή, «έβγαλε ψυχή από την κόλαση». Σε άλλο σημείο του ίδιου βιβλίου πληροφορούμαστε ότι, όταν επρόκειτο να ανοίξει ό φοβερός πόλεμος του '40, ή καρδιά του τόσο πολύ πυρώθηκε στην προσευχή, ώστε έμοιαζε με Βαβυλωνιακή κάμινο.

Άλλου πάλι, στις επιστολές του, ομολογεί ότι για τον καθένα που προσευχόταν ολόψυχα, σχετικά με έναν πειρασμό πού είχε, γευόταν ό ίδιος τον πειρασμό του.

Και υπάρχουν πειρασμοί μικροί, υπάρχουν και μεγάλοι, υπάρχουν όμως και ασήκωτοι. Κάποτε ο παπα-Χαράλαμπος μας διηγήθηκε το έξης περιστατικό: «Όταν πρωτοήλθα στο "Άγιον Όρος, γνώρισα έναν μοναχό πού η ζωή του δεν ήταν καλή. Εξέκλινε δηλαδή στην αμαρτία. Δυστυχώς, ο μοναχός αυτός πέθανε αμετανόητος και ανεξομολόγητος. Εγώ, από λύπη και συμπάθεια, άρχισα κάθε βράδυ να προσεύχομαι θερμά για την ψυχή του. Όμως από την πρώτη βραδιά ο σατανάς με πολεμούσε τόσο, πού έφθασα πια στο σημείο να σηκώσω τα χέρια. Ξέρεις Τι θα πει να βλέπεις φανερά τον διάβολο να σου αγριεύει και να σε απειλεί ουρλιάζοντας: «Τι δουλειά έχεις εσύ με αυτόν εδώ; Αυτός είναι δικός μου!» Και μόνο η όψη του είναι Ικανή να σε τρομοκρατήσει. Αναγκάστηκα να τρέξω στον Γέροντα, για να το εξομολογηθώ. Άλλα ο Γέροντας γνώριζε πριν του μιλήσω και μου λέει:

- Όστε προσεύχεσαι για τον μοναχό Χ.

- Ναι, Γέροντα, προσεύχομαι, αλλά βρήκα μεγάλο πειρασμό.

Τότε μου απαντάει:

- Ό μοναχός αυτός κολάστηκε. Έχει μεγάλη εξουσία επάνω του ο σατανάς. Αφήνει εσένα να τον πάρεις από τα χέρια του;

- Και Τι θα κάνουμε, Γέροντα, γι' αυτόν τον ταλαίπωρο άνθρωπο;

- Εσύ θα τον μνημονεύεις κάθε μέρα στην προσκομιδή. Για προσευχή, άστο σε μένα. Εσύ ακόμα είσαι αδύνατος δεν μπορείς να τον σηκώσεις.

Έτσι, αν και πολύ τον λυπόμουν, έκαμα υπακοή στον Γέροντα μου».

Αργότερα, όταν διαπίστωσε πρόοδο στην προσευχή και γενικά στην πνευματική ζωή του παπα-Χαράλαμπος, ο Γέροντας από μόνος του τον προέτρεπε:

- Παπά, θέλω να προσευχηθείς, όσο μπορείς, γι' αυτό το ζήτημα. Είναι μεγάλη ανάγκη.

Επίσης, στο ίδιο βιβλίο αναφέρεται ότι κάποτε ένας δαιμονισμένος ήλθε στο κελί Μπουραζέρι και ζητούσε από τον Γέροντα να προσευχηθεί, για να τον ελευθερώσει από δαιμόνιο. Γνωρίζοντας ο Γέροντας ότι το γένος των δαιμόνων δεν εξέρχεται «ει μη εν προσευχή και νηστεία», νήστεψε 40 ημέρες το λάδι σε μη νηστίσιμη περίοδο, αφιέρωσε 40 λειτουργίες και προσευχόταν εντατικά, μέχρις ότου ελευθέρωσε τον άνθρωπο από το δαιμόνιο.

Άλλου πάλι γράφει πώς, όταν κάποιος μοναχός του εξομολογείτο ότι δεν μπορεί να βγάλει τον κανόνα του, δηλαδή γονυκλισίες και κομποσχοίνια με σταυρούς, αντί να τον επιπλήξει, του έδινε θάρρος: «Μη στενοχωριέσαι, παιδί μου. Μέχρι να μπορέσεις, θα σου τα βγάξω εγώ».

Ένας άλλος σύγχρονος μεγάλος ασκητής, ο Άγιος Σιλουανός του Άθω, έλεγε: «Να προσευχηθείς για τους άλλους σημαίνει να χύσεις αίμα».

Επομένως, ας φανταστεί κανείς με Τι ένταση προσεύχεται ο αγωνιστής, προκειμένου να εισακουστεί ή προσευχή του για τους άλλους.

Άλλα και ο επίσης μέγας ασκητής Παΐσιος έλεγε το έξης θαυμαστό: «Προκειμένου να εισακούσει ο Κύριος την προσευχή σου για τον άλλο, οφείλεις πρώτα να μπεις στο πρόβλημα και στον πόνο του, το πρόβλημα του άλλου να το αισθάνεσαι σαν δικό σου». Εκείνο όμως το οποίο ανεβάζει σε μεγάλα ύψη αυτόν τον σύγχρονο Άγιο, καθώς και τους προαναφερθέντες, είναι τούτο το φοβερό: Αν κάποιος είχε καρκίνο, αν ήταν παράλυτος, δαιμονισμένος κ.λπ., παρακαλούσε τον Θεό με όλη του την ψυχή να σηκώσει ο Θεός από τον άλλο τον πειρασμό και να τον δώσει σε αυτόν. Έλεγε μάλιστα στα πνευματικά του παιδιά: «Εγώ ή από καρκίνο θα πεθάνω ή από καρδιά ή από ψυχοπάθεια». Και πράγματι, έφυγε από καρκίνο. Όποτε, διερωτώμαι και εγώ εύλογα και σκέφτομαι πόσες χιλιάδες καρκινοπαθείς άραγε γλίτωσαν τη ζωή τους χάριν της θυσίας αυτού του αγίου ασκητού.

Και μετά τα προηγούμενα, ίσως μας απασχολήσει το αν μπορούμε εμείς να κάνουμε τέτοιου είδους προσευχή ή, αν όχι, τότε Τι να λέμε στην προσευχή μας. Προσωπικά, εκείνο πού πολύ ταπεινά συνιστώ στον εαυτό μου είναι να βλέπω το μέτρο της προσευχής και αυταπαρνήσεως μέχρι θυσίας των Αγίων αυτών και, σκύβοντας το κεφάλι, μη έχοντας άλλο, εν απορία συνεχόμενος και ακούγοντας τον Προφήτη πού λέει ότι «καρδιάν συντετριμμένην και τεταπεινωμένην ο Θεός ουκ έξουδενώσει», το πολύ-πολύ να προσπαθήσω να προσφέρω και εγώ μερικά

νηπιακά ψελλίσματα προς τον Δημιουργό μου:

«Βλέπω, Κύριε, τα χάλια μου. Βλέπω τη φιλαυτία, βλέπω την αναισθησία, βλέπω την αδιαφορία μου. Οι αδελφοί μου πονούν και εγώ χαίρομαι, οι αδελφοί μου πεινούν και εγώ ευφραίνομαι, οι άλλοι κλαίνε και εγώ γελώ... Αυτή είναι ή αγάπη, αυτή ή πρόοδος, αυτά τα μέτρα μου. Αναμφίβολα, ούτε στο άλφα του χριστιανισμού δεν έφτασα. Ωστόσο γνωρίζω ότι «άμετρον το έλεος σου και άπειρος ή φιλανθρωπία σου». Συγχώρεσέ με για όλα και ας μην εμποδίσουν οι πολλές αμαρτίες μου τη βοήθεια Σου προς όσους τη χρειάζονται, και μάλιστα προς όσους τη ζητούν μέσα από εμένα, έχοντας για την ευτέλεια μου μεγάλη ιδέα. Χάρισε σε αυτούς, Κύριε, όχι σύμφωνα με τα έργα μου, αλλά κατά την πίστη τους, και μάλιστα περισσότερα από όσα σου ζητούν. Δι' ευχών των Αγίων Πατέρων μου και δια πρεσβειών της Πανάχραντου Σου Μητρός και πάντων Σου των Αγίων. Αμήν». Και ύστερα από αυτά, να πω στον εαυτό μου: «Λάβε το κομποσκοινάκι σου, ταλαίπωρε, και φρόντισε με το γλυκύτατο όνομα του Ιησού να φορτίσεις τίς μπαταρίες σου, για να σηκώσουν και εσένα και τους άλλους...»

ΕΝΑ ΑΙΤΗΜΑ

«Διαβάσαμε στο πρώτο μέρος και ωφεληθήκαμε σχετικά με όσα γράφετε για την προσευχή, και ιδιαίτερα για το πρόγραμμα της πνευματικής ζωής. Πολύ σωστά όμως αναφέρετε ότι το πρόγραμμα αυτό δεν είναι εύκολο για όλους εμάς που ζούμε μέσα στις σκοτούρες και τίς βιοτικές μέριμνες. Μήπως θα μπορούσατε να μιλήσετε λίγο πιο πρακτικά για εμάς, τους εν κοσμώ αγωνιζόμενους πιστούς;» (Πέτρος Κυριακίδης)

Αντιλαμβάνομαι ότι, πράγματι, μέσα στον κόσμο, εκτός από τους πολλούς πειρασμούς, υπάρχουν και φυσικές δυσκολίες, προκειμένου να ασχοληθεί κανείς εντατικά με το καθημερινό πρόγραμμα της νοεράς προσευχής. Προκαταβολικά αναφέρω ότι πολλοί αδελφοί μας κατόρθωσαν να αξιοποιούν 4-6 ώρες κάθε βράδυ για προσευχή και μελέτη. Την πρόθεση αυτή έχουν και πολλοί άλλοι, όμως οι συνθήκες της ζωής δεν τους επιτρέπουν να προσεύχονται ούτε μία ή δύο ώρες την ημέρα. Μερικοί μάλιστα έχουν και υπηρεσία, πού μπορεί και από τη Θεία Λειτουργία της Κυριακής να τους εμποδίζει. Ωστόσο, αν ένας υπάλληλος είναι νυχτερινός και έχει ελεύθερο χρόνο την ημέρα, μπορεί να μετακινήσει και το πρόγραμμα της προσευχής κατά τη διάρκεια της ημέρας. "Αν ή δουλειά του είναι έτσι όλη την εβδομάδα, μπορεί, όταν έχει ρεπό, να βρει μια εκκλησία ή ένα μοναστήρι, ώστε να εκκλησιαστεί και να κοινωνήσει, έστω καθημερινή. Ένας ταξιτζής κάποτε δούλευε αναγκαστικά και Κυριακή. Ό πνευματικός του συνέστησε τουλάχιστον το πρωί να εκκλησιάζεται και μετά να δουλεύει. Έ, από εκείνη την ημέρα, ενώ κάθε Κυριακή έχανε τρεις ώρες εργασίας, εν τούτοις στις υπόλοιπες ώρες έβγαζε διπλάσια χρήματα από όσα έβγαζε τίς άλλες Κυριακές. Αυτό είναι ένα παράδειγμα για όσους λένε: «Ναι, πάτερ, θέλουμε να εκκλησιαστούμε, αλλά δεν μας φτάνουν τα λεφτά» ή «Δεν προλαβαίνουμε τίς δουλειές μας».

α/ Η συμπεριφορά μας.

Πριν φύγουμε από το σπίτι μας να προσευχόμαστε. Οπλιζόμαστε έτσι πνευματικά, όπως καταλαβαίνεις. Άλλος ίσως μπόρεσε να προσευχηθεί έξι ώρες, άλλος

τέσσερις, άλλος δυο, άλλος μία, άλλος μόλις μισή ώρα. 'Ο Θεός δέχεται και τον πρώτο και τον έσχατο.

Για να μείνουμε όμως οπλισμένοι και θωρακισμένοι όλη την ημέρα, χρειάζεται προσοχή. Όσο είναι δυνατόν, ή μικρή αυτή προσευχή "Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησον με" να μη λείπει από τα χείλη και την καρδιά. Ξέρεις πόσες ζωές έσωσε από θανατηφόρα δυστυχήματα τούτο το μικρό, αλλά δυνατό όπλο; Γνωρίζω προσωπικά ό ίδιος πολλές περιπτώσεις. Μια φορά, σε ένα γεύμα, κάποιος σηκώθηκε, προσευχήθηκε και έκανε τον σταυρό του πριν φανέ. Μερικοί τον κοίταξαν και γέλασαν ειρωνικά. Σε λίγη ώρα όμως όλη ή συντροφιά έτρεχε στην τουαλέτα και στους γιατρούς• είχαν πάθει ομαδική δηλητηρίαση. Ενώ, κατ' εξαίρεση, εκείνος πού προσευχήθηκε προ του γεύματος δεν έπαθε τίποτε. Αυτό ας το προσέξουμε όλοι, πού σήμερα καταντήσαμε να μην ξέρουμε Τι μας δίνουν να φάμε. Μόνο ή προσευχή μας σώζει και ή δύναμη του σταυρού. Ποτέ λοιπόν μη διστάσεις να κάνεις τον σταυρό σου πριν φας ή πεις. Διάβασε τώρα και για ένα μεγάλο θαύμα πού συνέβη στην Αλεξάνδρεια, στον πατριάρχη Ιωακείμ, καθώς αναφέρεται στον Συναξαριστή.

Επί Τουρκοκρατίας, ό βεζήρης της Αλεξάνδρειας είχε έναν υπουργό Εβραίο, αλλά και τον Πατριάρχη πολύ φίλο του. 'Η φιλία όμως αυτή δεν άρεσε στον Εβραίο, καθώς ήταν φθονερός. Τι λοιπόν μεθοδεύεται; Λέει στον βεζήρη:

- Αυτοί οί Χριστιανοί, μεγαλειότατε, είναι απατεώνες. Γράφουν στα χαρτιά τους ότι μπορούν να μετακινήσουν βουνά από τη θέση τους.

Φωνάζει ό βεζήρης τον Πατριάρχη:

- Αληθεύει ότι εσείς οί Χριστιανοί μπορείτε να μετακινήσετε βουνά από τη θέση τους;

- Ναι, μεγαλειότατε, αρκεί να έχουμε πίστη.

- Λοιπόν, ή μετακινείς εκείνο το βουνό απέναντι ή σε σκοτώνω ως απατεώνα.

- Δώσε μου μία ήμερα διορία να προσευχηθώ και μετά τα λέμε.

Την άλλη ήμερα έρχεται ό Πατριάρχης.

- Έτοιμος είμαι, βασιλιά μου.

- Ορίστε, φώναξε το βουνό να φύγει.

- Εν ονόματι του Κυρίου Ιησού Χριστού, σε προστάζω εσένα το βουνό να φύγεις από τη θέση σου.

Τότε, ω των θαυμάσιων σου, Κύριε, το βουνό ξεκόλλησε και ερχόταν καταπάνω τους. Ό βεζήρης τρόμαξε. Φωνάζει δυνατά:

- Χανόμαστε, χανόμαστε! Πες, δέσποτα, να σταματήσει το βουνό, γιατί θα μας πλακώσει!

Τότε ό Πατριάρχης, με ψυχραιμία πάλι, είπε— Εν ονόματι του Κυρίου, σταμάτα εκεί.

Και, ω του θαύματος ξανά, το βουνό σταμάτησε στη θέση του. Αυτό το βουνό ονομάστηκε έκτοτε "Ντουρ ορντά", δηλαδή "Σταμάτα εκεί".

Τώρα ό Εβραίος Τι να πει; Καταισχύνθηκε. Ωστόσο δεν ταπεινώθηκε.

- Ναι, λέει, αλλά γράφουν κι άλλο στα βιβλία τους οί Χριστιανοί. Γράφουν ότι μπορούν να πιουν δηλητήριο και να μην τους βλάψει. "Αν αυτό είναι αλήθεια, εγώ δέχομαι να γίνω Χριστιανός.

Ρωτάει ό βεζήρης:

- Είναι αλήθεια, Πατριάρχη;

- Ναι, είναι αλήθεια, βασιλιά μου.

Γυρίζει ό βεζήρης στον Εβραίο:

- Φέρε εσύ οποιοδήποτε δηλητήριο ξέρεις, για να τον ποτίσουμε.

Πάει ό Εβραίος, βρίσκει το πιο φαρμακερό δηλητήριο και το δίνει στον Πατριάρχη. Κάνει εκείνος προσευχή, το σταυρώνει και το πίνει. Ό Εβραίος περίμενε να πεθάνει αμέσως, όμως μάταια. Ό Πατριάρχης δεν έπαθε τίποτε.

Λέει ό βεζήρης:

- Τώρα, υπουργέ, Τι έχεις να πεις;

Άρχισε ό Εβραίος να τα μασά:

- Και πού ξέρουμε αν μου δώσανε δηλητήριο ή με γελάσανε;

Όποτε ό βεζήρης:

- Να πεις εσύ τότε ό,τι απέμεινε στο ποτήρι.

Ό άλλος τρώμαξε. Ήξερε τη δύναμη του φαρμάκου. Όμως ό βεζιρης τον υποχρέωσε να το πει. Και σε λίγα δευτερόλεπτα ό Εβραίος πέφτει κάτω νεκρός. Από τότε ό βεζιρης εκτίμησε πιο πολύ τον Πατριάρχη και του έδωσε πολλά προνόμια.

Από αυτή την ιστορία βγαίνουν πολλά διδάγματα, προ πάντων πόση δύναμη έχει ή πίστη, ή προσευχή, αλλά και ό Τίμιος Σταυρός. Σου έτυχε π.χ. να πάς στον γιατρό; Κάνε πρώτα τον σταυρό σου. Προσευχήσου και παρακάλεσε με πίστη, όπως ό Πατριάρχης. Όσο και αν ενεργήσει ό γιατρός, αν δεν ευλογήσει ό Κύριος, τίποτε δεν γίνεται. Γνωρίζω μάλιστα κάποιον γιατρό στη Θεσσαλονίκη, πού γιάτρεψε χιλιάδες κόσμο, οι άνθρωποι τον έχουν για μοναδικό επιστήμονα, όμως ό ίδιος σε μια επίσκεψη μου στο ιατρείο του μου ομολόγησε: «Εγώ, πάτερ, περισσότερο με την προσευχή γιάτρεύω τον κόσμο». Και αυτός είναι άνθρωπος της κοινωνίας, μάλιστα της σημερινής γενιάς, με γυναίκα και παιδιά.

Άλλοτε δίδαγμα πού κρατάμε είναι ή καλή ομολογία της πίστης. Δεν μπορείς να φανταστείς πόσο ψηλά μας ανεβάζει ή καλή ομολογία. Έστω λοιπόν ότι πιστεύω, προσεύχομαι, νηστεύω, εξομολογούμαι κ.λπ. Περπατώ στον δρόμο και βλέπω ναό; Θα κάνω τον σταυρό μου και θα ζητήσω τη βοήθεια του Αγίου. Δεν θα συμπεριφερθώ, όπως μερικοί πού θέλουν να κάνουν σταυρό, αλλά κοιτάνε δεξιά-αριστερά μήπως τους δει κανείς και τους παρεξηγήσει. Αν τρώμε σε κοινό χώρο, θα κάνω φανερά το σημείο του σταυρού και ό,τι θέλουν ας πουν.

Με καλεί ένας φίλος σε γεύμα και είναι νηστεία; «Φίλε», θα του πω, «έρχομαι, αλλά δεν θα φάω αρτύσιμο. Νηστεύω». Ενώ κάποιος άλλος μου λέει: «Έλα να πάμε σε ένα νυχτερινό κέντρο», και ξέρω ότι είναι κέντρο παρανομίας. Εάν αρχίσω τίς δικαιολογίες («Είμαι αδιάθετος», «Έχω δουλειά» κ.λπ.), αυτό λέγεται άρνηση ομολογίας. Πρέπει να πω καθαρά: «Ευχαριστώ, φίλε, αλλά εκεί δεν γίνεται να πάω. Κινδυνεύει ή ψυχή μου. Δεν έρχεσαι εσύ να πάμε κάπου αλλού;» Και, αν μπορείς, τον τραβάς σε μία ομιλία, μία αγρυπνία, μία πνευματική εκδήλωση, οπότε τον κερδίζεις εσύ.

Όστερα από αυτά σε ρωτώ, αδελφέ μου, εσένα πού αγωνίζεσαι στα εγκόσμια. Αυτά πού ανέφερα είναι δύσκολα; "Αν σου πω «κάνε αγρυπνία», δικαιολογημένα θα πεις «δεν μπορώ». Αν σου πω «κάνε χίλιες γονυκλισίες», θα αρνηθείς με το δικίο σου. Αν σου πω «νήστευε το λάδι», θα προβάλεις λόγους υγείας. Όμως το να κάνεις τον σταυρό σου πριν φας, το να πεις «σήμερα νηστεύω, θα εκκλησιαστώ, θα κοινωνήσω» κ.λπ., είναι κόπος; Δεν νομίζω. Αυτά, αν θέλουμε, όλοι τα μπορούμε. Με αυτόν τον εύκολο τρόπο της καλής ομολογίας εξασφαλίζουμε τη Βασιλεία των Ουρανών, κατά την υπόσχεση του Σωτήρα μας: «Πάς ούν όστις ομολογήσει εν έμοί έμπροσθεν των ανθρώπων, ομολογήσω κάγώ εν αύτω έμπροσθεν του Πατρός μου του εν ουρανοίς» (Ματθ. ι' 32). Και Τι θα ομολογήσει ό Χριστός; Ούτε λίγο ούτε πολύ, θα μας παρουσιάσει και θα μας συστήσει στον ουράνιο Πατέρα ως αδέλφια Του. Συνεπώς, παιδιά του Θεού. Και κατά τον Παύλο, κληρονόμους της αιώνιας Βασιλείας Του (Γαλ. δ'7).

Αντίθετα, έστω και αν νηστεύουμε ή αγρυπνούμε ή καταπονούμε το σώμα κ.λπ., στην περίπτωση πού ντρεπόμαστε να ομολογήσουμε το πιστεύω μας, θα ακούσουμε το φοβερό: «"Όστις δ' αν αρνήσηται με έμπροσθεν των ανθρώπων, αρνήσομαι αυτόν κάγώ έμπροσθεν του Πατρός μου του εν ουρανοίς» (Ματθ. ι'33). Φοβερός ό λόγος! «Αρνήθηκες από ντροπή να με ομολογήσεις; Αρνούμαι και εγώ να σε ομολογήσω για αδελφό μου. Δεν σε ξέρω ποιος είσαι». "Ας αποφύγουμε λοιπόν την άρνηση, για να μην απομακρυνθούμε από τον Χριστό μας.

Να μιλήσουμε για άλλη μία μεγάλη αρετή, εύκολη και απαραίτητη για τη σωτηρία μας; Λέει ό Χριστός: «μη κρίνετε, ίνα μη κριθήτε» (Ματθ. ζ' 1). Λοιπόν, ό,τι και αν κάνει ό καθένας, δεν άφορα εμάς. Έχει τον κρίνοντα. προ πάντων ας προσέξουμε, όσο μπορούμε, την ιεροκατηγορία.

- Στο Γεροντικό γράφει ότι ένας μοναχός ήταν αμελής στα μοναχικά του καθήκοντα. Έφθασε λοιπόν κάποτε ή ώρα του θανάτου. Ό μοναχός, με ψυχραιμία και χαρά, περιμένει την έξοδο της ψυχής. Οι άλλοι μοναχοί παραξενεύονται. Τον ρωτά κάποιος: Καλά, άββα, εσύ δεν φοβάσαι τον θάνατο;

- Όχι, δεν φοβάμαι.

- Γιατί;

- Ξέρω ότι σε όλη μου τη ζωή ήμουν ένας αμελής μοναχός. Όμως ποτέ δεν επέτρεψα στον εαυτό μου να κρίνει κανέναν. Έτσι, τώρα, θα πω κι εγώ στον Χριστό

μου: «Εγώ, Κύριε, τήρησα την εντολή σου "μη κρίνετε και ου μη κριθητε".

Γνωρίζω ότι και Εσύ, Χριστέ μου, θα τηρήσεις την υπόσχεση Σου».

Θα αναφέρω εδώ και άλλη μία σχετική ιστορία από τον Συναξαριστή, η οποία αποτελεί παράδειγμα υπακοής και ευλάβειας.

Κάποιος άρχοντας ζήτησε έναν νέο από τον γέρο πατέρα του για δούλο έναντι αμοιβής. Ο πατέρας λέει στο παιδί: «Παιδί μου Θεόφιλε, σου συνιστώ να πάς και σου υπόσχομαι ότι θα προκόψεις με την ευχή μου. Μόνο πρόσεξε δύο πράγματα: πρώτον να είσαι τίμιος στη δουλειά σου, δεύτερον να τηρείς τις εντολές της Εκκλησίας μας και να εκκλησιάζεσαι τακτικά. Μάλιστα, όσες φορές περνάς έξω από κάποιο ναό μας, να μπαίνεις μέσα, να προσκυνάς και να ανάβεις το κεράκι σου». Ο νέος, πού έμαθε από μικρός την αρετή της υπακοής, άκουσε τον πατέρα, έλαβε την ευχή του και αναχώρησε.

Το αφεντικό από την πρώτη στιγμή τον αγάπησε σαν παιδί του. Όμως ή σύζυγος του, δυστυχώς, δεν ήταν τίμια. Τον απατούσε με έναν άλλο υπάλληλο τους. Μια μέρα λοιπόν ο Θεόφιλος έτυχε να μπει στο δωμάτιο για δουλειά, την ώρα πού ή σύζυγος βρισκόταν με τον εραστή. Ο νέος ούτε πρόσεξε κάτι. Εκείνοι όμως νόμισαν ότι τους είδε. «Τι θα γίνει τώρα», λένε, «αν το πει στο αφεντικό; Πρέπει να προλάβουμε!» Έτσι, καλούν εκτάκτως τον άρχοντα στο σπίτι.

- Τι συμβαίνει;

- Με μάρτυρα αυτόν τον έντιμο υπάλληλο μας, λέει ή γυναίκα, σου καταγγέλλω τούτο το παλιόπαιδο (τον Θεόφιλο), ότι προσπάθησε να με βιάσει. Λοιπόν, αν ανεχθείς αυτός πού πρόσβαλε την τιμή σου να ζήσει έστω και μία μέρα, εγώ σήμερα σε χωρίζω.

Έπεσε βέβαια ο σύζυγος από τα σύννεφα, αλλά την πίστεψε. Κάνει λοιπόν μυστική συμφωνία με έναν δήμιο.

- Αύριο το πρωί θα σου χτυπήσει την πόρτα κάποιος εκ μέρους μου. Μόλις μπει μέσα, μία σπαθιά κι έξω.

Συσκεύασε το κεφάλι, για να πάρεις και την αμοιβή.

Την άλλη μέρα το πρωί, φωνάζουν τον νέο.

- Θεόφιλε, λέει ο σύζυγος, πήγαινε στο σπίτι του δείνα εκ μέρους μας και ζήτησε να σου δώσει κάτι για μένα. Ξέρει αυτός.

Ο νέος αμέσως, πρόθυμος, τρέχει στην υπακοή. Καθ' όδον, περνούσε έξω από μια εκκλησία. Θυμήθηκε τη συμβουλή του πατέρα του. «Ας πάω να ανάψω ένα κεράκι και συνεχίζω», σκέφτηκε. Μπαίνοντας, είδε πώς γινόταν Θεία Λειτουργία. «Δεν είναι σωστό να καταφρονήσω τη Θεία Λειτουργία», είπε μέσα του. «Θα μείνω, ώσπου να τελειώσει, και μετά προχωρώ». Όμως ή Λειτουργία καθυστέρησε αρκετά.

Οί άλλοι, γεμάτοι αγωνία, περιμένουν από λεπτό σε λεπτό το κεφάλι στο χαρτοκούτι. Περνά μισή, μία ώρα. Ο εραστής πια δεν αντέχει. Θέλει να δει κομμένο το κεφάλι εκείνου πού, υποτίθεται, έμαθε το μυστικό. «Μήπως... μήπως; Ας πάω επί τόπου να φέρω το κεφάλι, όσο πιο γρήγορα». Τρέχει, χτυπά την πόρτα.

- Έρχομαι εκ μέρους του αφεντικού μου για την υπόθεση πού ξέρεις.

Ο δήμιος κατάλαβε. Αυτός ήταν.

- Πέρασε μέσα, του κάνει.

Και αμέσως, χωρίς κουβέντες, με μία σπαθιά τον αποκεφαλίζει. Σε λίγο, να και ο Θεόφιλος. Αφού λειτουργήθηκε, έτρεξε στο καθήκον. Άλλά αυτή τη φορά, κατά το λεγόμενο, ήλθε δεύτερος.

- Έρχομαι εκ μέρους του δείνα.

- Πέρασε. Πάρε αυτό το δέμα, δώσε το κλειστό στο αφεντικό σου και πες του πώς περιμένω την αμοιβή.

Επιστρέφει λοιπόν ανύποπτος ο νέος στο σπίτι. Μόλις τον βλέπουν τα αφεντικά

του, σάστισαν.

- Πήγες στον τάδε;

- Πήγα.

- Τι σου είπε;

- Μου έδωσε αυτό και ζητά την πληρωμή του.

Τι περίεργα πράγματα, λέει ο άνδρας. Ας το ανοίξουμε Ανοίγουν και Τι να δουν! 'Η κεφαλή του μοιχού επί πινάκι. 'Η γυναίκα πέφτει αμέσως λιπόθυμη. Και σε λίγο, μόλις ανοίγει τα μάτια της, έρχεται σε συναίσθηση και αρχίζει να κλαίει, να χτυπιέται και να ομολογεί:

- Κόψε και το δικό μου κεφάλι! Είναι αθώς ο Θεόφιλος! Εγώ είμαι ή ένοχη και αυτός, πού τιμωρήθηκε δίκαια. Δύο χρόνια σε απατούσα μαζί του. Σκότωσέ με! Μου αξίζει κάθε τιμωρία!

Τελικά όμως, το αφεντικό τη μεν γυναίκα συγχώρεσε, τον δε Θεόφιλο, επειδή ήσαν άτεκνοι, τον υιοθέτησαν. Και από τότε σαν γιος τους διαχειριζόταν μία τεράστια περιουσία, την οποία τελικά και κληρονόμησε. Κάποια στιγμή μάλιστα έφερε και τον γέρο πατέρα του στο αρχοντικό.

Από αυτή την ιστορία πόσα διδάγματα βγαίνουν! 'Η τιμιότητα; 'Η υπακοή στους γονείς, πώς ευλογείται από τον Θεό; 'Η καλή ομολογία της πίστης; Πήγε στην εκκλησία εν ώρα καθήκοντος και δεν σκέφτηκε «μήπως και αρπάξω καμιά κατσάδα από το αφεντικό» ούτε υπολόγισε ότι χάνεται ώρα εργάσιμη. 'Η Θεία Λειτουργία, σκέφθηκε, τα αναπληρώνει όλα. 'Αλλά και ή αδικία, πώς μόνη της ξεσκεπάστηκε! Πολλοί κρυβόμαστε από τους ανθρώπους, αλλά κανείς μας δεν διαφεύγει από τη θεία δικαιοσύνη.

'Ο Θεός αγαπά όλους τους ανθρώπους. 'Η απομάκρυνση όμως από Αυτόν οδηγεί στους χώρους του κακού, άρα ή μετάνοια θα πρέπει να είναι συνεχής. 'Η γυναίκα πού απατούσε τον άνδρα είχε προαίρεση μετάνοιας - ίσως ήταν και θύμα του επιτήδειου εκείνου. Γι' αυτό ο Θεός της έδωσε περιθώριο να μετανοήσει, να εξομολογηθεί, να κλάψει για την αμαρτία της. "Αν έκοβαν και αυτής το κεφάλι, θα έφευγε αμετανόητη για τον Αδη. 'Ο άλλος όμως δεν είχε προαίρεση μετάνοιας. Παρ' όλα αυτά, αξίζει να αναρωτηθούμε μήπως με τον αποκεφαλισμό του θα μετριαστεί και εκείνου ή τιμωρία στον Αδη. Ποιος ξέρει; Βάθος άπειρο οί βουλές του Κυρίου...

Επειδή ωστόσο γνωρίζω ότι με τίς αληθινές αυτές ιστορίες πιο εύκολα διδασκόμαστε, θα μεταφέρω εδώ και εκείνη πού συνήθιζε πολύ συχνά να μας λέει ο αείμνηστος Γέροντας μου.

Λοιπόν, πριν από μερικά χρόνια, σε μία κωμόπολη ζούσε κάποιο ανδρόγυνο με ένα μοναδικό παιδί, ένα όμορφο κοριτσάκι. 'Ο πατέρας ήταν πραγματικά άγιος, ή γυναίκα το ακριβώς αντίθετο. 'Ο άνδρας σκοτωνόταν να μαζεύει με τον τίμιο ιδρώτα, ή γυναίκα τα σπαταλούσε σε διασκεδάσεις με εραστής. Δεν τολμούσε ο άνδρας να πει κουβέντα. Επέστρεφε κουρασμένος και εύρισκε το κοριτσάκι μόνο του, νηστικό και απεριποίητο. Αναγκαστικά μαγείρευε λίγο φαγητό και συμμάζευε το σπίτι, μέχρι να εμφανιστεί ή σύζυγος, για να αρπάξει από πάνω βρισιές και, όχι σπάνια, και ξύλο.

Το παιδάκι μεγαλώνει. Φθάνει στα 12-13 χρόνια. Μέσα του πια ξεκινά ή κριτική. Αρχίζουν μόλις να ξυπνούν τα νεανικά ένστικτα. Τι καλός ο πατέρας! Άραγε έχει δίκιο ή μητέρα πού τον λέει βλάκα, καθυστερημένο, παλαβό; Αυτός κλείνεται στο προσκυνητάρι και προσεύχεται, εκείνη γυρνά και διασκεδάζει. Τι να κάνει; 'Ο μπαμπάς λέει να προσεύχεται. Εκείνη τη μαλώνει: «'Οχι παλαβομάρες σαν τον πατέρα σου! Ξύπνα, χαζή, όσο είναι νωρίς, γιατί αυτός θα παλαβώσει και σένα!» Σε αυτά τα χάλια και με αυτούς τους προβληματισμούς, εκεί πού ή μητέρα ήταν έτοιμη να τραβήξει ξωπίσω της στο χείλος της καταστροφής το νεανικό αυτό λουλούδι, τα έφερε ο Θεός και κόπηκε το νήμα της ζωής της. Μια μέρα, ξαφνικά, βρέθηκε σωριασμένη νεκρή. Οί συγχωριανοί από συμπάθεια, όπως το συνηθίζουν, έτρεξαν όλοι στην κηδεία πού έγινε με πολλή μεγαλοπρέπεια κάτω από έναν ήλιο λαμπρό.

Μένει πια το κορίτσι με τον πατέρα. Δεν προλαβαίνει όμως ο ευλογημένος να βάλει το σπλάχνο του στον σωστό δρόμο τώρα πού δεν υπήρχε αντιλογία, στον χρόνο

επάνω περίπου αναχωρεί και αυτός για τα ουράνια. 'Αλλά χωρίς γυναίκα, χωρίς παιδιά μεγάλα, ποιος να ενδιαφερθεί για την κηδεία ενός μηδαμινού, κατά την κρίση των ανθρώπων; Και δεν φθάνει αυτό. Γυρίζει εκείνη την ήμερα μια κακοκαιρία με χιόνια, βροχές, αέρα, κρύο, έτσι ώστε δεν πάτησε στην κηδεία του κανένας.

Μετά και από αυτό, μένει το ορφανό μόνο και έρημο στους τέσσερις τοίχους. 'Ηδη πια άγγιζε την εφηβική ηλικία. Θα έπρεπε να βγουν οι μεγάλες αποφάσεις. Τι ζωή να κάνει, του πατέρα ή της μητέρας; 'Ηταν δίκαιος ο πατέρας, βέβαια. Αν όμως ήταν αυτός δίκαιος, τότε μήπως ο Θεός είναι άδικος, που δεν επέτρεψε ούτε στην κηδεία του να τον τιμήσουν; Και η μητέρα που παραφερόταν, ζούσε με φίλους, ξενυχτούσε σε διασκεδάσεις; 'Ο πατέρας έλεγε: «Πρόσεξε, παιδί μου, μην ακολουθήσεις τον δρόμο της μάνας, γιατί θα καταστραφείς!» Άλλα πάλι, πώς ο Θεός επέτρεψε στην κηδεία της τόσες και τόσες τιμές; Μήπως είναι καλό σημάδι ότι έτσι πρέπει και αυτή να ζήσει; 'Όμως, επί τέλους, ας ακούσει μία συμβουλή του πατέρα της, αυτήν που της έλεγε συχνά: «Παιδί μου, για όλα σου τα προβλήματα να προσεύχεσαι με πίστη θερμή και ο Θεός θα σου απαντήσει».

Ανάβει λοιπόν κάποιο βράδυ το καντηλάκι, όπως έμαθε από τον πατέρα, και με δάκρυα ζητά: «Δείξε μου, Χριστούλη μου, δείξε μου, Παναγίτσα μου, ποιόν δρόμο να ακολουθήσω, του μπαμπά ή της μαμάς;» Και δεν άργησε να εισακουστεί ή προσευχή της αθώας αυτής ψυχής. Ενώ προσευχόταν, βλέπει σαν σε όραμα ότι ένας Άγγελος την πήρε στην αγκαλιά του και πέταξαν ψηλά μέχρι τα ουράνια.

- Θέλεις να δεις τον πατέρα σου; ρωτά ο Άγγελος.

Ναι, άπαντα το κορίτσι, πολύ σε παρακαλώ!

Μπαίνουν σε παραδεισένια μέρη που δεν περιγράφονται, προχωρούν και φθάνουν σε ένα αστραφτερό παλάτι με τέτοια ομορφιά, που δεν τη συναντάς εδώ κάτω στη γη. Εκεί, μπροστά στην πύλη του παλατιού, στέκεται σαν να περιμένει ο πατέρας. Αμέσως ή κόρη τον αναγνωρίζει, και ας ήταν τόσο όμορφος και λαμπροφορεμένος, που ούτε ο Σολομών όταν ζούσε δεν είχε τέτοια δόξα.

-Πατερούλη μου! Πώς βρέθηκες εσύ ο φτωχός σε τέτοια δόξα, μπροστά σε αυτό το βασιλικό παλάτι;

- Αυτή τη δόξα και αυτό το παλάτι, παιδάκι μου, μου τα χάρισε ο Θεός.

- Μπαμπά, πες στον Χριστούλη μας να μείνω και εγώ μαζί σου. Δεν θέλω να φύγω.

- Τώρα, παιδί μου, δεν μπορείς να μείνεις εδώ. Αν όμως ακολουθήσεις τη ζωή που ζούσα εγώ στον κόσμο, ο Χριστός λέει πώς εδώ θα φέρει και εσένα, να ευφραίνεσαι μαζί μου για πάντα.

Και με αυτά τα λόγια, χάνεται από μπροστά της. 'Η κόρη είναι ακόμη στην αγκαλιά του Αγγέλου.

- Θέλεις τώρα να δεις και τη μητέρα σου; την ρωτά.

- Ναι, και βέβαια θέλω!

Σε λίγο, το σκηνικό αλλάζει. Εκείνος ο πανευφρόσυνος τόπος χάνεται και οί δύο μαζί βρίσκονται σε ένα σκοτεινό μέρος. Εκεί δεν έβλεπες τίποτε. Μόνο άκουγες βογγητά, φωνές, κλάματα. Το κοριτσάκι άρχισε να τρομάζει.

-Πού με πάς, Άγγελε μου; Πάμε να φύγουμε. Δεν αντέχω.

Δεν είπαμε να δεις τη μητέρα σου;

Φθάνουν σε έναν σκοτεινό τόπο. Και εκεί, σε χώρο που θύμιζε καζάνι, βλέπει τη μητέρα. Κοιτάζουν ή μία την άλλη. Αρχίζουν να κλαίνε. 'Η μητέρα απευθύνεται στην κόρη. Της λέει ότι υποφέρει και καιγεται. Την παρακαλεί να την απαλλάξει.

'Όποτε ή παιδούλα, από τη λύπη της, φωνάζει:

- Δώσε μου το χέρι, να σε τραβήξω έξω!

'Η μητέρα δίνει το χέρι. Αλλά ή κόρη, μόλις το αγγίζει, αισθάνεται να καιγεται.

Αρχίζει τότε να φωνάζει από τον πόνο... και την ίδια στιγμή ξυπνά. Βρίσκεται μόνη στο σπίτι. Συνεχίζει ωστόσο να πονά στο χέρι και να κλαίει. Με τίς φωνές της ξεσηκώνει τη γειτονιά.

Σε λίγο, ο πόνος πέρασε. 'Η μικρή κοπέλα όμως άρχισε να σκέφτεται με πολλή σοβαρότητα την εμπειρία της και να φιλοσοφεί τη ζωή. Τέλος, αφού κατάλαβε τη ματαιότητα της πρόσκαιρης ζωής και ποιοι είναι οι καρποί της, εγκατέλειψε τα εγκόσμια. 'Εγκαταβίωσε σε παρθενώνα γυναικών, όπου με προσευχές και νηστείες

έβαλε σκοπό να φθάσει μια μέρα εκεί, στην ουράνια κατοικία του πατέρα, ενώ δεν έπαψε να παρακαλεί θερμά τον Πολυεύσπλαχνο να λυπηθεί και την ψυχή της ταλαιπωρης μητέρας της.

Νομίζω πώς τα προηγούμενα είναι πολύ επίκαιρα για τους ανθρώπους της σημερινής γενιάς, πού όλη τους ή σπουδή είναι πώς να απολαύσουν τις μάταιες ηδονές. Μας ενισχύει ιδιαίτερα το παράδειγμα του αγίου αυτού πατέρα, πού από τους περισσότερους θα θεωρηθεί ανόητος. Έφθανε μέχρι του σημείου να καταδέχεται να τον απατά και να τον ξυλοκοπά ή γυναίκα του. Και όμως, πόσο σοφός αποδείχθηκε!

Κάτι άλλο πού συμπεραίνει κανείς από τα προηγούμενα είναι ότι οί αμαρτωλοί στον Άδη δεν μπορούν να προσφέρουν τίποτε στον εαυτό τους. Μόνο να περιμένουν μπορούν από τους άλλους. Δίνοντας το χέρι, ή μητέρα ζητούσε βοήθεια. Αυτό είναι συμβολικό. Σημαίνει ότι ζητούσε προσευχές, λειτουργίες, μνημόσυνα, ελεημοσύνες.

Σχετικά με τη δικαιοσύνη και την αδικία, θα εξιστορήσω και ένα ακόμη παράδειγμα από το βιβλίο "Γέρων Αρσένιος ο Σηηλαιώτης", έκδοση β'. Αναφέρεται εκεί ότι ο Γερο-Έφραϊμ, πνευματικός πατέρας του Γερο-Αρσενίου, ήταν βαρελάς και ξυλόγλυπτης. Ό,τι του έδινες για αμοιβή, το δεχόταν αδιαμαρτύρητα. Γι' αυτό πολλοί τον έμαθαν και τον εκμεταλλεύονταν. Έκανε, ας πούμε, ένα βαρέλι 1.000 δραχμές και εσύ του έδινες 200.

- Καλά είναι, Γερο-Έφραϊμ; τον ρωτούσες.

- Καλά, καλά, ευχαριστώ, παιδί μου, απαντούσε.

Έτσι, πολλοί σκέφτονταν: «Καλός τεχνίτης, αλλά ελαφρούτσικος. Ευκαιρία να τον γελάσουμε». Και δεν ήξεραν πόσο έξω έπεφταν.

Μια φορά, κάποιος μοναχός κάλεσε έναν ξυλόγλυπτη, για να κατασκευάσει το τέμπλο του ναυδρίου του.

- Πόσα θέλεις; - Είκοσι λίρες (χρυσές).

Κοίτα το ταμείο ό μοναχός, δεν βγαίνει. Τι να κάνει; «Ας φωνάξω τον Γερο-Έφραϊμ, πού παίρνει όσα του δώσεις», σκέφτεται.

- Γέρο-Έφραϊμ, μου φτιάχνεις το τέμπλο;

- Το φτιάχνω.

Δώστου-δώστου, τελείωσε το τέμπλο. Τώρα ή πληρωμή. Ανοίγει ό μοναχός το ταμείο, βρίσκει δύο λίρες. Του τίς δίνει.

- Καλά είναι, Γερο-Έφραϊμ;

- Καλά, καλά, παιδί μου, ευχαριστώ.

Ό Γερο-Αρσένιος όμως, επειδή άκουσε ότι ό άλλος ζήτησε είκοσι λίρες, έγινε φωτιά. Ακούς εκεί! Βρήκαν απλό τον Γέροντα και τον εκμεταλλεύονται! Τρέχει στον Γερο-Έφραϊμ να διαμαρτυρηθεί. Τι όμως του λέει το απλό, αλλά σοφό γεροντάκι:

- Καλά, παιδί μου, και αν τα πληρωθούμε όλα εδώ, στην άλλη ζωή Τι θα μείνει;

Και πράγματι, μετά θάνατον τον βλέπει ό Γερο-Αρσένιος έξω από ένα πανέμορφο εκκλησάκι, μέσα στον Παράδεισο. Ρωτάει λοιπόν:

- Γέροντα μου, πώς βρέθηκες εδώ, σε αυτό το πανέμορφο εκκλησάκι;

Και ό Γέροντας:

-Α, αυτό είναι δικό μου. Μου το χάρισε ό Χριστός. Θυμάσαι πού σκάλισα με δύο λίρες το εκκλησάκι των Αρχαγγέλων; Επειδή εκεί δέχτηκα χωρίς διαμαρτυρίες και γογγυσμό την αδικία, ό Χριστός μου χάρισε εδώ αυτό πού βλέπεις για πληρωμή. Και τούτο ήταν ένα πολύ μεγάλο δίδαγμα για τον Γερο-Αρσένιο σε όλη του τη ζωή.

Ἡ πίστη, ἀδελφέ μου, εἶναι γιὰ τὴν ψυχὴ, ὅτι ἡ ἀναπνοὴ γιὰ τὸ σῶμα. Ὅπως ὑπάρχουν οἱ αἰσθήσεις γιὰ τὸ σῶμα, ἔτσι ὑπάρχουν καὶ τὰ αἰσθητήρια τοῦ ψυχικοῦ μας κόσμου. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἔχουν πίστη. Ἄλλοι στὴν ἀλήθεια, ἄλλοι στὴ θρησκεία τους, ἄλλοι σὲ μιὰ ἰδεολογία, ἄλλοι στὴ δική τους ἀποψη. Ὅλοι πιστεύουν. Ἡ πίστη, βλέπεις, ἀποτελεῖ στοιχεῖο τῆς ὑπαρξῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἔχει δοθεῖ στὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὸν Δημιουργό του. Καὶ μὴ μου πεις ὅτι γίναμε ἀπὸ ἀνύπαρκτο δημιουργό ἀπὸ τὸ μηδέν. Μπορεῖ νὰ γίνῃ κάτι μόνο του ἀπὸ τὸ τίποτε, ἀν δὲν ὑπάρχει κάποιος δημιουργός; Ὅλα προέρχονται ἀπὸ κάτι ἢ κάποιον πού προϋπάρχει: τὸ φυτὸ ἀπὸ τὸν σπόρο, τὸ ζῶο ἀπὸ τὸ ζῶο, ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο. Καὶ ἀν ἀκόμη υποθέσουμε πὼς πολλὰ πράγματα προέρχονται ἀπὸ κάτι διαφορετικὸ, πράγμα πού συμβαίνει πολλές φορές, καὶ αὐτὰ προέρχονται πάντοτε ἀπὸ κάτι πού προϋπάρχει. Δηλαδή εἴμαστε υποχρεωμένοι νὰ δεχθούμε τὴν ὑπαρξὴ ἀναρχῆς καὶ αἰώνιας ἀρχῆς καὶ αἰτίας. Ἐπίσης, τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ παραχθῇ ἀπὸ κάτι πού δὲν ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ τὸ παράγει. Δὲν μπορεῖς νὰ δώσεις κάτι πού δὲν ἔχεις. Ἀς υποθέσουμε ὅτι πηγαίνεις στὸν μπακάλη νὰ αγοράσεις ζάχαρη. Ἀν ἡ σακούλα ἔχει ἀδειάσει, πὼς θὰ πάρεις ζάχαρη, ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει νὰ σου δώσει; Γιὰ νὰ σου δοθεῖ κάτι, προϋπόθεση εἶναι ὁ προσφέρων νὰ τὸ κατέχει, δηλαδή νὰ ὑπάρχει, καὶ ἐπομένως νὰ ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ τὸ δώσει. Μπορεῖ ὁ θάνατος νὰ δώσει ζωὴ; Μόνο ἡ ζωὴ μπορεῖ νὰ δώσει ζωὴ. Μόνο ἡ ἀγάπη μπορεῖ νὰ δώσει ἀγάπη. Μόνο ἡ σοφία μπορεῖ νὰ δώσει σοφία. Μόνο ἡ δύναμη μπορεῖ νὰ δώσει δύναμη. Μόνο τὸ πρόσωπο μπορεῖ νὰ δημιουργήσῃ πρόσωπα.

Ἐπομένως, ἡ ἀναρχὴ καὶ αἰώνια ἀρχὴ καὶ αἰτία τῶν πάντων δὲν εἶναι μιὰ αἰώνια νεκρὴ ὕλη οὔτε ἓνα ἀφηρημένο θεῖον, ἀλλὰ Προσωπικὸς Θεός, ὁ ὁποῖος με τὴν παντοδυναμία Του δημιούργησε τὰ πάντα ἀπὸ τὸ μηδέν, ἐκ τοῦ μη ὄντος. Ἀς ἀφήσουμε λοιπόν, ἀδελφέ, διάφορες σοφιστεῖες ψευδῶ - ἐπιστημονικῆς ἀφέλειας καὶ ἀς εἴμαστε σοβαροί. Δημιουργός ὅλης τῆς κτίσης εἶναι Κύριος ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος σύμφωνα με τὴν ἀποκάλυψη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι Τριαδικός: Πατὴρ, Υἱὸς καὶ Ἅγιο Πνεῦμα. Καὶ ἀς μὴν προβάλλουν οἱ ἄθεοι τὸν ἰσχυρισμὸ «πού τὸ ξέρει ὁ Χριστός;» Ὁ Χριστός με τὴν ἀνάστασή Του ἀπέδειξε ὅτι εἶναι Θεός, γιὰτὶ κανένας νεκρός δὲν μπορεῖ νὰ ἀναστήσῃ τὸν εαυτό του. Καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι γεγονός ἱστορικὰ

βεβαιωμένο καὶ πιστοποιημένο με πολλοὺς τρόπους. Συνεπῶς, ἡ Ὁρθόδοξη χριστιανικὴ ἀλήθεια ἀς μας διαπεράσει ολόκληρους καὶ ἡ πίστη ἀς ἀναστήσῃ τὸν δῦστυχο εαυτό μας.

Ἡ πίστη ζωοποιεῖ, φωτίζει, χαροποιεῖ, ἀνατάσσει, θαυματουργεῖ, εἶναι κανάλι ἐπικοινωνίας με τὴν Ἁγία Τριάδα, υπερβαίνει τὸν θάνατο, οδηγεῖ στὴν αἰωνιότητα. Εἶναι λάθος ἢ ἀποψη πὼς ἡ ἀληθινὴ πίστη εἶναι "ναρκωτικὸ", διότι τὰ ναρκωτικὰ σκοτώνουν, ἐνῶ ἡ πίστη ζωοποιεῖ καὶ οδηγεῖ στὴν ἀθανασία. Δὲν εἶναι μιὰ ρομαντικὴ κατάσταση γιὰ ἀεροβατούντες, γιὰτὶ αὐτὴ ἐνεργοποιεῖ, δραστηριοποιεῖ, θαυματουργεῖ καὶ σώζει. Ἡ πίστη εἶναι ὅτι πιο ὑπέροχο μπορούμε νὰ συναντήσουμε σὲ αὐτὸν τὸν κόσμον, διότι ἐν Χριστῷ οδηγεῖ καὶ στηρίζεται, στηρίζεται καὶ ἀνεβάζει, ἀνεβάζει καὶ σώζει, σώζει καὶ χαρίζει αἰώνια ζωὴ. Εἶναι ἡ οδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ (Ἰωάν. 1ᾠ6)

γ/ Ἡ ταπεινοφροσύνη

Μέσα ἀπὸ τὴν πίστη οδηγεῖται ὁ ἄνθρωπος στὴν ταπεινοφροσύνη. Συνειδητοποιεῖ ὅτι δὲν ἔχει λόγους νὰ εἶναι υπερήφανος, γιὰτὶ τόσο ὁ ἴδιος καθὼς καὶ ὅλα ὅσα ἔχει προέρχονται ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ ἀνήκουν σὲ Εκείνον. Ἀντιλαμβάνεται τὴ δική του μικρότητα καὶ τὴ μεγαλειότητα τοῦ Θεοῦ Ὁ Θεός δημιούργησε ὅλη τὴν κτίση ἀπὸ

το μηδέν. Καταλαβαίνεις τώρα την άπειρη δύναμη του Θεού και τη δική σου μηδαμινότητα; Για ποιόν λόγο λοιπόν να έχεις αλαζονεία; Συνειδητοποιείς πώς ή υπερηφάνεια είναι απλά μία απάτη;

Ο Κύριος Ιησούς Χριστός είπε: «Μακάριοι οί πτωχοί τω πνεύματι, ότι αυτών εστίν ή βασιλεία των ουρανών» (Ματθ. ε' 3). Εκείνοι που έχουν ταπεινό φρόνημα είναι αρεστοί στον Θεό. Και όχι γιατί ο Θεός είναι αλαζόνας και του αρέσει να ταπεινώνει τα πλάσματα του, αλλά γιατί ο ταπεινός βιώνει μέσα του την αλήθεια σχετικά με τον άνθρωπο και τον Θεό, βιώνει μέσα του τη σωστή σχέση Θεού -άνθρώπου. Από πολλά κακά μας απαλλάσσει ή ταπεινοφροσύνη και πολλά καλά μας προσφέρει. Πράγματι, θα είμαστε μακάριοι, όταν συνειδητοποιήσουμε την αλήθεια της ταπεινοφροσύνης και προσπαθήσουμε να ζήσουμε με αυτή την αρετή. Τότε, αδελφέ μου, μας ανοίγεται και πάλι από τον Χριστό μας ή πόρτα του Παραδείσου, που έκλεισε κάποτε ακριβώς λόγω της αλαζονείας.

δ/ Η ελπίδα.

Η πίστη και η ταπεινοφροσύνη γεννούν την ελπίδα. Ο κόσμος συνηθίζει να λέει ότι με την ελπίδα ζει ο άνθρωπος και η ελπίδα πεθαίνει τελευταία. Η χριστιανική όμως ελπίδα ζει καθ' όλη τη γήινη πορεία μας και πεθαίνει μόνο, όταν αποκτήσουμε εκείνο που ποθούμε, όταν δηλαδή εισέλθουμε στη Βασιλεία του Θεού, αφού τότε εκείνο που ελπίζαμε το έχουμε πλέον κερδίσει.

Η χριστιανική ελπίδα λοιπόν είναι πηγή αισιοδοξίας και χαράς και με τη βεβαιότητα της στηρίζει τον πιστό σε όλες τις δοκιμασίες της ζωής και στον δρόμο του για τη Βασιλεία των Ουρανών.

Η πίστη, ή ελπίδα και ή αγάπη αποτελούν το τρίπτυχο της ζωής του Χριστιανού στη γήινη πορεία του, αφού, κατά τον Απόστολο Παύλο, «Νυνί δε μένει πίστης, έλπις, αγάπη, τα τρία ταύτα• μείζων δε τούτων ή αγάπη» (Α' Κορ. ιγ' 13).

Η πίστη, ή ταπεινοφροσύνη και ή ελπίδα ενεργοποιούν και την αρετή της υπομονής, που τόσο συντελεί στη σωτηρία της ψυχής μας, καθώς ο Κύριος είπε: «Εν τη υπομονή υμών κτήσασθε τας ψυχάς υμών» (Λουκ. κα' 19). Και με την Χάριν πάντοτε του Αγίου Πνεύματος ή πίστη που εκδηλώνεται με αληθινή αγάπη και πραγματικά έργα αγάπης, κατά τον Απόστολο Παύλο (Γαλ. ε' 6), οδηγεί στην τήρηση των εντολών του Χριστού μας μέσα από την εγκράτεια και έχει ως καρπό την ελεημοσύνη.

Έτσι, αδελφέ μου, Έπιτρεψε μου, παρ' όλη την αναξιότητά μου, για την αγάπη σου να ασχοληθώ επίσης με την υπομονή, την εγκράτεια, την ελεημοσύνη και την αγάπη. Ο Θεός δημιούργησε όλη την κτίση από το μηδέν. Καταλαβαίνεις τώρα την άπειρη δύναμη του Θεού και τη δική σου μηδαμινότητα; Για ποιόν λόγο λοιπόν να έχεις αλαζονεία; Συνειδητοποιείς πώς ή υπερηφάνεια είναι απλά μία απάτη;

Ο Κύριος Ιησούς Χριστός είπε: «Μακάριοι οί πτωχοί τω πνεύματι, ότι αυτών εστίν ή βασιλεία των ουρανών» (Ματθ. ε' 3). Εκείνοι που έχουν ταπεινό φρόνημα είναι αρεστοί στον Θεό. Και όχι γιατί ο Θεός είναι αλαζόνας και του αρέσει να ταπεινώνει τα πλάσματα του, αλλά γιατί ο ταπεινός βιώνει μέσα του την αλήθεια σχετικά με τον άνθρωπο και τον Θεό, βιώνει μέσα του τη σωστή σχέση Θεού-άνθρώπου.

Από πολλά κακά μας απαλλάσσει ή ταπεινοφροσύνη και πολλά καλά μας προσφέρει. Πράγματι, θα είμαστε μακάριοι, όταν συνειδητοποιήσουμε την αλήθεια της ταπεινοφροσύνης και προσπαθήσουμε να ζήσουμε με αυτή την αρετή. Τότε, αδελφέ μου, μας ανοίγεται και πάλι από τον Χριστό μας ή πόρτα του Παραδείσου, που έκλεισε κάποτε ακριβώς λόγω της αλαζονείας.

ε/ Η υπομονή

Η υπομονή είναι από όλες τις πλευρές πολύ σπουδαία αρετή. Όταν μάλιστα λέμε "υπομονή", δεν εννοούμε μία αρρωστημένη παθητική κατάσταση, ή οποία μοιάζει με το "κάρμα" των ινδουιστών ή το "κισμέτ" των μουσουλμάνων. Εννοούμε μία υγιή κατάσταση, όπου ο άνθρωπος μπροστά στο πρόβλημα κάνει το καλύτερο που μπορεί, συγχρόνως όμως υπομένει ψύχραιμα και με ηρεμία τη δοκιμασία. Δεν τα χάνει, δεν απελπίζεται, έχει την ελπίδα του στον Θεό και συγχρόνως αγωνίζεται με υπομονή.

Η υπομονή αποτελεί υπόβαθρο της επιτυχίας σε όλα τα επίπεδα. Οι δυσκολίες, οι αντιξοότητες, οι δοκιμασίες δεν πρέπει να λυγίζουν τον πιστό. Το αντίθετο, θα πρέπει να τον γιγαντώνουν. Με την πίστη του στον Θεό θα πρέπει να υπομένει μέχρι την τελική νίκη. Μεγάλη δε βοήθεια θα είχαμε, αν προσπαθούσαμε στις δύσκολες καταστάσεις να κοιτάζουμε τα πράγματα πιο σωστά και πιο καθαρά. Δυστυχώς όμως βλέπουμε κοντόφθαλμα• όσο διαρκεί αυτή ή ζωή. Κλείνουμε τα μάτια σε αυτό που ακολουθεί. Μας απασχολεί το προσωρινό και αδιαφορούμε για το διαρκές. Ανησυχούμε για το πρόσκαιρο και αποφεύγουμε το παντοτινό. Αγωνιούμε για τα γήινα μικροσυμφέροντα μας και προσπαθούμε να ξεχάσουμε την ύπαρξη της αιωνιότητας. Είμαστε φθινοί στο αλεύρι και ακριβοί στα πίτουρα Ποιο είναι το πραγματικό μας συμφέρον; Ξέρουμε Τι είναι πραγματικά για το καλό μας; Γνωρίζουμε όλα τα μυστήρια; Φοβάμαι πώς δεν ξέρουμε ούτε αυτό που είναι δίπλα μας. Ο Θεός όμως γνωρίζει. Γνωρίζει ποιο είναι το πραγματικό μας συμφέρον, Τι είναι για το καλό μας. Εμείς αγνοούμε. Έτσι, όταν περνάμε κάποια δοκιμασία, συγχυζόμαστε, χάνουμε τον κόσμο. Και δεν σκεφτόμαστε ότι κάποιος λόγος θα υπάρχει, τον οποίο ο Θεός γνωρίζει και εμείς αγνοούμε. Αφού Εκείνος επιτρέπει κάτι, τότε είναι για το καλό μας, και ας φαίνεται προσωρινά ότι είναι δυσάρεστο ή κακό. Πόσες φορές συνειδητοποιήσαμε ότι εκείνο που θεωρήσαμε τότε κακό υπήρξε αργότερα σωτήριο; Μοιάζουμε με τα μικρά παιδιά που κλαίνε, όταν οι γονείς τα στέλνουν στο σχολείο ή που παρακαλούν να αρρωστήσει ο δάσκαλος, για να χάσουν το μάθημα. Αγνοούν πόσο χρήσιμο και απαραίτητο είναι το σχολείο. Αλλά σχολείο είναι και ή ζωή. Με τις δοκιμασίες εκπαιδευόμαστε, κερδίζουμε βραβεία, προαγόμαστε, αποκομίζουμε κέρδη. Πολύ σωστά οι Γέροντες και οι Διδάσκαλοι της Εκκλησίας μας συμβουλεύουν όχι μόνο να μη γογγύζουμε στις δοκιμασίες, αλλά και να χαιρόμαστε, γιατί μας προετοιμάζουν για μια τρισευτυχισμένη αιώνια ζωή. Ο Θεός γνωρίζει το πραγματικό μας καλό, εκείνο που είναι για το αιώνιο μας συμφέρον, και ας φαίνεται σε μας, που είμαστε μέσα σε πνευματικό σκοτάδι, κακό και δυστυχία.

Ύστερα, είναι και ο εγωισμός μας. Μία εγωιστική αγάπη. Όταν, για παράδειγμα, φύγει από αυτόν τον κόσμο ένα αγαπημένο πρόσωπο, έστω και αν ζούσε μέσα σε θλιβερή κατάσταση και υπέφερε από μία χρόνια αρρώστια, εμείς κλαίμε και οδυρόμαστε. Δεν συλλογιζόμαστε ότι γλίτωσε από τους πόνους και τώρα βρίσκεται στην ευτυχία του ουρανού. Στενοχωριόμαστε για τον δικό μας εαυτό, ότι χάσαμε την ικανοποίηση να είναι μαζί μας. Δεν σκεφτόμαστε το δικό του καλό. Επίσης, όταν φεύγει από αυτόν τον μάταιο κόσμο ένα παιδάκι, επαναστατούμε και χτυπιόμαστε. Δεν λαμβάνουμε υπ' όψιν τη δική του σωτηρία, το δικό του παντοτινό καλό, τη δική του αληθινή ευτυχία. Στην πραγματικότητα, μας βασανίζει ή δική μας εγωιστική ικανοποίηση που χάθηκε και εκείνα τα όνειρα μας που δεν πραγματοποιήθηκαν. Ακόμη και αυτά που ονομάζουμε συμφορές, μπορεί να είναι ή ευκαιρία για ένα καινούριο ξεκίνημα, για μία νέα ζωή. Ο Θεός είναι ή άπειρη Αγάπη που θέλει πάντοτε το καλό μας. Εμείς, με την ελεύθερη θέληση που μας χάρισε Εκείνος, παρεμβάλλουμε εμπόδια και αντιστεκόμαστε στο αγαθό Του

θέλημα. Θα μάθουμε ποτέ να εμπιστευόμαστε την πανσοφία Του; Θα Του επιτρέψουμε να κυβερνά Αυτός τη ζωή μας;
Μη μας διαφεύγει δε ότι μέσα από την υπομονή ξεφυτρώνει και η επιμονή. Οι δοκιμασίες, είπαμε, είναι τα μαθήματα του σχολείου της ζωής. 'Ο Χριστιανός, ξανά το τονίζουμε, αποδέχεται τη δοκιμασία και άφ' ενός μεν χαίρεται και υπομένει ήρεμα, διότι μέσα από αυτήν εκπαιδεύεται, ανεβαίνει και κερδίζει στεφάνια, άφ' ετέρου δε, επειδή τη θεωρεί σάλπισμα αγώνα, συνεχίζει την πνευματική του πορεία με ακόμη μεγαλύτερη υπομονή και επιμονή και με μεγαλύτερο ζήλο. 'Η υπομονή και η δίδυμη αδελφή της, η επιμονή, είναι μεγάλο κέρδος για τον άνθρωπο. Με την υπομονή ξεπερνά τις αποτυχίες και με την επιμονή επαναλαμβάνει την προσπάθεια μέχρι την τελική νίκη.
Γι' αυτό ο ιερός Χρυσόστομος αναφέρει ότι δεν είναι φοβερό το να πέφτεις, αλλά το να παραμένεις στην πτώση. Θα πρέπει να σηκώνεσαι και να προχωράς, όσες φορές και να πέσεις. Με την Χάριν του Αγίου Πνεύματος, ο Κύριος Ιησούς Χριστός θα σε βοηθά. Μην απελπίζεσαι λοιπόν, αδελφέ μου. Συνέχιζε ακλόνητος, μέχρι την εν Χριστώ Ιησού τελική νίκη. 'Ο Κύριος Ιησούς Χριστός «εξήλθε νικών και ίνα νικήσει» (Αποκ. στ'2).

ΣΤ/ Η εγκράτεια.

'Η εγκράτεια σχετίζεται με την αυτοκυριαρχία και η αυτοκυριαρχία με τη θέληση. Με τις τρεις αυτές αρετές ασχολείται ο μέγας ψυχοθεραπευτής Πατέρας της Εκκλησίας, ο Άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής.
'Η εγκράτεια μας κάνει ικανούς να αποφεύγουμε τα βλαβερά, να ασχολούμαστε με τα ωφέλιμα και να έχουμε την αίσθηση του μέτρου. Με την αυτοκυριαρχία απομακρύνουμε την ασέλγεια, τον φθόνο και τον θυμό. Με το μέτρο εξουδετερώνουμε την αλαζονεία και τη λαιμαργία, αποκτώντας ταπεινότητα και εγκράτεια στο φαγητό. Και ασχολούμενοι με τα έργα της αγάπης, υπερβαίνουμε την άκηδία (την καταθλιπτική αποφυγή της δραστηριότητας).
'Η εγκράτεια, μαζί με την Χάριν του Αγίου Πνεύματος, ενισχύεται και από την αυτοκυριαρχία και τη θέληση, γιατί και η ανθρώπινη προσπάθεια είναι πάντοτε απαραίτητη. Για την ανάπτυξη της αυτοκυριαρχίας και της θέλησης μπορείς να ανατρέξεις στο κεφάλαιο Β1 "Πνευματική πορεία και άσκηση" του παρόντος βιβλίου.

Ζ/ Η ελεημοσύνη

'Η ελεημοσύνη, αγαπητέ μου αδελφέ, συνδυασμένη με την προσευχή, έχει μεγάλη παρρησία ενώπιον του Θεού. Στις Πράξεις των Αποστόλων, ο εκατόνταρχος Κορνήλιος πρόσφερε ελεημοσύνες και προσευχές στον άγνωστο Θεό, κάτι πού τόσο εξευμένισε τον Θεό, ώστε να στείλει τον "Απόστολο Πέτρο να τον καλέσει στη χριστιανική πίστη και να αγιάσει.

'Η ελεημοσύνη, μεταξύ άλλων, αναπληρώνει και κάποια υστερήματα των αγωνιζόμενων στον κόσμο αδελφών μας, πού για φυσικούς λόγους δυσκολεύονται να αγρυπνήσουν και να νηστεύουν πολύ. Όταν γίνεται για τον Θεό και όχι προς το θεαθήναι, εξομοιώνει τον άνθρωπο με τον Πλάστη, πού από ελεημοσύνη έγινε άνθρωπος για τη σωτηρία μας. 'Ο ελεήμων είναι εύσπλαχνος και οικτίρμων και μοιάζει με τον Θεό, σύμφωνα με τον λόγο του Χριστού: «γίνεσθε ούν οικτίρμονες, καθώς και ο πατήρ υμών οικτίρμων εστί» (Λουκ. στ'36).

Καλό λοιπόν νομίζω πώς θα ήταν, αν γράφαμε και κάποιο παράδειγμα σχετικό με αυτή την αρετή, αφού προηγουμένως συστήσω στους ευλαβείς αναγνώστες να μελετήσουν τον βίο του Αγίου Ιωάννου του Ελεήμονος (12 Νοεμβρίου) και του

Αγίου Φιλάρτου του Ελεήμονος (1 Δεκεμβρίου). Επιτρέψτε μου να σας κεράσω ένα μόνο ψίχουλο από τον βίο του Αγίου Ιωάννου, καθώς διηγείται ο ίδιος ο Άγιος για κάποιον Πέτρο:

«Γνώρισα κάποτε στην πόλη μου κάποιον πλούσιο τόσο άσπλαχνο, πού ποτέ δεν έδωσε ούτε δεκάρα. Μια μέρα, οι ζητιάνοι της πόλης συγκεντρώθηκαν σε έναν συνηθισμένο τόπο και συζητούσαν για τους πλούσιους. Λέγανε για τον ένα ότι είναι πολύ ελεήμων, για τον άλλο λιγότερο κ.λπ. Όμως όλοι καταριόντουσαν τον πάμπλουτο Πέτρο• παρότι ήταν ο πιο πλούσιος, δεν έδωσε ποτέ σε φτωχό τίποτε, ούτε έστω ένα ξερό καρβέλι. Τότε, ένας ζητιάνος έβαλε στοίχημα πώς μπορεί να βγάλει ελεημοσύνη από αυτόν τον άσπλαχνο. Τρέχει λοιπόν στο σπίτι του πλούσιου και αρχίζει:

- Σε παρακαλώ, δώσε μου λίγο ψωμάκι, γιατί πεινάω.

Ο άλλος:

- Τσακίσου γρήγορα από εδώ! Να μη σε βλέπω!

Ο ζητιάνος ξανά και ξανά:

- Δώσε μου ένα καρβέλι...

- Φύγε!

- Δεν φεύγω.

- Φύγε, ειδάλλως θα σε κτυπήσω!

- Δεν φεύγω.

Εκείνη την ώρα, έφθασε ο φούρναρης στο αρχοντικό του Πέτρου, πού ήταν από τα πλουσιότερα της Κωνσταντινούπολης, φέρνοντας ένα κοφίνι με ψωμιά. Αρπάζει τότε ο Πέτρος θυμωμένος ένα φρέσκο ψωμί και το πετάει σαν πέτρα στο κεφάλι του ζητιάνου, για να τον σκοτώσει. Εκείνος γλίστρησε λίγο και το απέφυγε.

Κατόπιν, βουτάει γεμάτος χαρά το ψωμί και τρέχει στους συναδέλφους του:

- Κέρδισα! Κέρδισα το στοίχημα!

Οί άλλοι, πραγματικά, τον παραδέχτηκαν.

Άλλα τι γίνεται με τον Πέτρο; Δεν μπορούσε να το χωνέψει, ότι γελάστηκε και έχασε ένα ψωμί. Το βράδυ πέφτει να κοιμηθεί κουρασμένος και λυπημένος. Ο Θεός όμως ήθελε να τον γλιτώσει από την κόλαση. Βλέπει, λοιπόν, σε όνειρο πώς ήλθε ή ώρα του θανάτου του.

Ένας φωτεινός Άγγελος εμφανίζεται τότε να κρατά μία μεγάλη πλάστιγγα και να ζυγίζει τα έργα. Από τη μεριά των κακών έργων παραγέμισε και ακούμπησε στο πάτωμα. Γυρίζει προς τους άλλους Αγγέλους πού ήσαν μαζί του.

- Φέρτε και καλά έργα για τη δεξιά μεριά της πλάστιγγας, λέει.

- Δεν έχουμε, δυστυχώς, τίποτε, του απαντούν.

- Τίποτε;

- Μόνο ένα καρβέλι ψωμί ελεημοσύνη, λέει ένας.

Αυτό πού πέταξε στο κεφάλι ενός ζητιάνου.

- Φέρτε. Ας είναι κι αυτό.

Το έφεραν και το έβαλαν στη δεξιά μεριά. Μονομιάς, ή πλάστιγγα κινήθηκε και ανασηκώθηκε λιγάκι από το έδαφος ή αριστερή μεριά της.

Οί Άγγελοι θαύμασαν. Τόσο πολύ να αξίζει εκείνο το καρβέλι! Οπωσδήποτε όμως βάραινε γερά ή αριστερή μεριά.

- Βαραίνει αρκετά το καρβέλι, αλλά δυστυχώς ο άνθρωπος πάει για την κόλαση.

Θέλει πολλά καρβέλια σαν αυτό, για να γείρει προς τα δεξιά ή πλάστιγγα,

είπε ο Άγγελος πού ζύγιζε.

Και εκεί πού ετοιμαζόταν ή ψυχή να βγει, για να πάει στην κόλαση, έρχεται διαταγή από τον Θεό:

- Δώστε παράταση σε αυτόν τον ταλαίπωρο, μήπως κατορθώσει με την ελεημοσύνη να σηκώσει ψηλά τη δεξιά μεριά της πλάστιγγας και σωθεί.

Αυτά είδε ο Πέτρος σαν σε όραμα και ξύπνησε. «Ωχ», λέει με ανακούφιση, «φθηνά τη γλίτωσα! Ολόισια για την κόλαση πήγαινα. Για κοίταξε όμως ένα ξεροκάρβελο, πού το πέταξα σαν πέτρα, Τι βάρος είχε! Για φαντάσου Τι αξία θα έχει, αν το δώσω με την ψυχή μου. Λοιπόν, από σήμερα ξεκινώ τις ελεημοσύνες». Και άρχισε να δίνει. Να δίνει ψωμιά, τρόφιμα, χρήματα, ρούχα, να δίνει ό,τι είχε, ώστε έγινε ο πιο ελεήμων.

Κάποιο πρωί ένας ζητιάνος περπατούσε μέσα στην παγωνιά σχεδόν μισόγυμνος. Μόλις τον είδε ο Πέτρος, τόσο τον σπλαχνίστηκε, πού έβγαλε το γούνινο παλτό του και του το χάρισε. Ό ζητιάνος όμως, ασυνήθιστος σε τέτοιες πολυτέλειες, σχεδόν αμέσως το πούλησε. Την άλλη μέρα ο Πέτρος βλέπει και φορά κάποιος άλλος το παλτό πού πρόσφερε.

- Πού το βρήκες; τον ρωτά.

- Το αγόρασα από έναν ζητιάνο, λέει ο άλλος.

Έ, αυτό δεν το σήκωσε. «Βρε», λέει, «εγώ να τον λυπηθώ πού κρύωνε και αυτός να το πουλήσει!»

Και με αυτές τις σκέψεις, έπεσε το βράδυ να κοιμηθεί. Στον ύπνο του βλέπει τον Χριστό. Άλλα Τι παράξενο! Φορούσε Αυτός το παλτό του και με αγάπη του λέει:

- Πέτρο, παιδί μου, γιατί είσαι λυπημένος;

- Να, Δέσποτα μου, εγώ με καλή διάθεση δίνω ελεημοσύνη, αλλά υπάρχουν και επιτήδειοι πού με εκμεταλλεύονται.

- Για κοίταξε με Τι φορώ, του λέει ο Χριστός. Αυτό είναι το παλτό σου. Εσύ το έδωσες για την αγάπη μου στον φτωχό, όμως εγώ το φορώ και εγώ σου το χρωστώ. Συνέχισε τις αγαθοεργίες σου και μη σε πειράζει αν μερικοί σε εκμεταλλεύονται. Εγώ θα σε πληρώσω.

Μετά την οπτασία αυτή, ο Πέτρος έβγαλε μία απίστευτη απόφαση: Ελευθέρωσε όλους τους δούλους του, μοίρασε σε φτωχούς την περιουσία του και όρκισε έναν έμπιστο δούλο να τον πουλήσει εκείνος σαν δικό του, υποτίθεται, δούλο σε κάποιον Χριστιανό στα Ιεροσόλυμα και τα χρήματα πού θα έπαιρνε από την πώληση να τα έδινε ελεημοσύνη».

Ή ιστορία αυτή έχει συγκινητική τη συνέχεια της, αλλά αφήνω να τη διαβάσετε στον βίο του Αγίου Ιωάννου του Ελεήμονος. Ή γνήσια λοιπόν ελεημοσύνη είναι αγάπη και προς τον Θεό, αλλά και προς τον πλησίον.

η/ Η αγάπη

Ό ευαγγελιστής Ιωάννης λέει: «Ό Θεός αγάπη εστί και ό μένων εν τη αγάπη εν τω Θεώ μένει και ό Θεός εν αύτώ» (Α' Ιωάν. δ' 16). Και αλλού: «εάν τις ειπεί ότι αγαπώ τον Θεόν και τον αδελφόν αυτού μισή, ψεύστης εστί» (Α' Ιωάν. δ' 20). Λοιπόν, και πάλι σε ρωτώ: Δυσκολεύεσαι να νηστέψεις, να αγρυπνήσεις, να ζεις εν αγαμία και παρθενία; Αυτά τα καταλαβαίνω. Άλλα να κρατάς σφιχτά το μίσος κατά του αδελφού σου, αυτό δεν το καταλαβαίνω. Θα πεις, «έχω μέσα μου μια ψύχρα, πού δε βγαίνει με τίποτε». Άντε, και αυτό το καταλαβαίνω• του πειρασμού έργο είναι. Όμως οφείλεις να ζητήσεις στην προσευχή βοήθεια από τον Θεό. Και θα δείξεις καλή θέληση• θα πεις μια καλημέρα σε αυτόν πού σε έβλαψε, θα πεις δυο λόγια στην προσευχή σου να τον φωτίσει ό Θεός. Μήπως και αυτά είναι δύσκολα; Νομίζω πώς τότε είναι δύσκολα, όταν ό άνθρωπος δεν φοβάται τον Θεό, ούτε πιστεύει στο Ευαγγέλιο.

Αν πιστεύαμε στο αψευδέστατο στόμα του Σωτήρα μας («εάν δε μη άφητε τοις ανθρώποις τα παραπτώματα αυτών, ουδέ ό πατήρ υμών αφήσει τα παραπτώματα υμών», Ματθ. στ' 15), τότε θα συγχωρούσαμε και τον μεγαλύτερο εχθρό μας. Ακόμη και αν μας έκλεψε, αν μας αδικήσε ή αν έβλαψε την τιμή του γένους μας. Οπωσδήποτε θα έχω αδικηθεί. Όμως στην περίπτωση πού πιστεύω ότι εδώ είναι όλα μάταια, ότι υπάρχει κόλαση και παράδεισος, Τι πρέπει να κάνω; Θα παραμείνω αγκαλιά με τον φθόνο, να πάμε μαζί στην κόλαση, ή θα αγκαλιάσω την αγάπη, πού σημαίνει αγκαλιάζω τον Θεό και κατά συνέπεια την αιώνια Βασιλεία Του; Άλλα, αν εμείς εμπιστευθούμε τη ζωή μας στον Θεό, μήπως Εκείνος δεν είναι δυνατός να μας αποδώσει το δίκαιο και σε αυτόν εδώ τον κόσμο; Ασφαλώς και το

μπορεί. Είναι πολλά τα παραδείγματα που βλέπουμε κάθε μέρα. «Πλούσιοι επώχευσαν και επείνασαν, οι δε εκζητούντες τον Κύριον ουκ ελαττωθήσονται παντός αγαθού», ψάλλει η Αγία μας Εκκλησία. Και ο Απόστολος Παύλος αναφέρει: «Εάν ταίς γλώσσαις των ανθρώπων λαλώ και των αγγέλων, αγάπην δε μη έχω, γέγονα χαλκός ήχων ή κύμβαλον άλαλάζον» (Α' Κορ. ιγ'1).

Η ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΖΩΝΤΑΝΗ ΚΑΙ ΨΗΛΑΦΗΤΗ

Απευθύνομαι προς τέκνα της Αγίας 'Ορθοδόξου Εκκλησίας μας. Και λέω με φωνή δυνατή: 'Η Εκκλησία μας είναι ζωντανή! Μέχρι και ψηλαφητή! Πόσοι Άγιοι, παλαιότεροι και νεότεροι, βγήκαν από τους κόλπους της! Πόσα θαύματα κάθε μέρα! Λίγες φορές φανερώνονται στους αρρώστους οι Άγιοι και τους θεραπεύουν από βαριές και ανίατες ασθένειες; Οί Άγιοι, που παραμένουν άφθαρτα τα ιερά λείψανα τους. Του Αγίου Σπυριδώνος, για παράδειγμα, πάνω από 16 αιώνες παραμένει άθικτο το ιερό σκήνωμα του. Το ίδιο και του Αγίου Γερασίμου, του Αγίου Διονυσίου ή τόσων άλλων.

Άλλα και στα ιερά λείψανα δεν βλέπουμε το μέγα θαύμα, ότι αναδίδουν τα ξερά οστά ευωδία άρρητη και ανεξάντλητη; Και ο αγιασμός, που αναφέραμε πρωτύτερα, πώς διατηρείται κατά τρόπο θαυμαστό μέχρι συντέλειας του κόσμου χωρίς να βρωμίσει, όπως συμβαίνει κατά τους φυσικούς νόμους για το νερό; Και το Άγιο Φως; Δεν βγαίνει κάθε χρόνο μπροστά στα μάτια των διαφόρων αιρετικών, Λατίνων, Κοπτών, Αρμενίων, Προτεσταντών, αλλά και αυτών ακόμη των Εβραίων, των σταυρωτών του Σωτήρα μας; Είναι ένα δάκτυλο-δεικτούμενο θαύμα, που βροντοφωνάζει σε όλη την οικουμένη: «Εδώ είναι η αλήθεια! Αυτή είναι η Ορθόδοξη πίστη! Εδώ ελάτε!» Και όμως, ο εγωισμός του ανθρώπου αντιδρά. Λέει όχι. Δεν επεχείρησαν και Αρμένιοι και Λατίνοι να λάβουν το Άγιο Φως και ντροπιάστηκαν; 'Ο Θεός να φυλάει όλους μας από τον εγωισμό και το δαιμονικό πείσμα.

Δεν θα μου φθάσει ο χρόνος να διηγηθώ τα αμέτρητα θαύματα της Ορθοδοξίας μας. Ένα ακόμη θαυμαστό θα αναφέρω και τελειώνω.

Είναι γνωστό ότι τα σώματα των ανθρώπων, μόλις πεθάνουν, παγώνουν και κοκαλώνουν. Έ, αυτό δεν ισχύει για τους μοναχούς. 'Ο μοναχός, όταν κοιμηθεί, διατηρεί το σώμα του εύκαμπτο, όπως όταν ήταν ζωντανός. Μάλιστα στους Αγιοσαββίτες συμβαίνει το πλέον παράδοξο: Μόλις κάποιος Αγιοσαββίτης μοναχός πεθάνει, ανοίγουν μία θυρίδα από την καταπακτή στην αυλή της Μονής και από αυτήν κατεβάζουν τον νεκρό σε ένα υπόγειο. Εκεί παραμένει το σώμα μέχρι να διαλυθεί, χωρίς ενταφιασμό. Λοιπόν, κανένα σώμα μέχρι στιγμής δεν μύρισε άσχημα. Πολλές φορές έτυχε την ίδια χρονιά, να βάλουν μέσα αρκετούς μοναχούς. Όταν τους κατεβάζουν, τους τοποθετούν τον έναν δίπλα στον άλλον και δεν αισθάνονται την παραμικρή δυσσομία. Αντίθετα, πολλές φορές εξέρχεται ευωδία από την καταπακτή.

Και με αυτό, παύω τον λόγο. Φοβάμαι ότι κούρασα. Εύχομαι από καρδιάς, ο αναγνώστης που είχε την υπομονή να διαβάσει όλα αυτά, να αποκομίσει ωφέλεια ψυχής. Έστω ότι ένας πόρνος, ένας απατεώνας, ένας βλάσφημος διάβασε τα προηγούμενα. Αν του αρέσουν και από θαυμασμό μεν αναβοήσει «Τι ωραία λόγια! Τι σοφά πράγματα!», αλλά ξαναγυρίσει ο ένας στην πορνεία, ο άλλος στην απάτη, ο τρίτος στη βλασφημία, τότε ο κόπος μου ήταν μάταιος. Αν όμως με την ανάγνωση προβληματιστείς, αδελφέ, να αλλάξεις ζωή και τρέξεις στον πνευματικό να διώξεις το βάρος της αμαρτίας κάνοντας μία νέα αρχή, τότε δίνεις και σε μένα χαρά μεγάλη, διότι χάριτι Κυρίου λυτρώθηκε ψυχή από τα νύχια του αρχεκάκου. Αν δε στη συνέχεια ανάψεις τη ρομφαία του Πνεύματος και καθημερινά με το κομποσχοίνι σου επικαλείσαι με ταπεινώση, όπως ο Τελώνης, το παντοδύναμο

όνομα του Ιησού, να είσαι βέβαιος ότι κατανικάς τους εχθρούς, κερδίζεις τρόπαια και με γνώμονα την πίστη γίνεσαι πάνοπλος και πανίσχυρος, αφού έχεις μέσα σου τον Παντοδύναμο Θεό.

Όποτε, από όλα όσα διάβασες, αντιλαμβάνεσαι, νομίζω, ότι εκείνο που έχει σημασία είναι να συνειδητοποιήσεις τον σκοπό της ζωής, που αυτός είναι το αιώνιο, είναι ή ένωση με τον Θεό. Και, ανεξάρτητα από τον χώρο όπου ζεις και τις συνήθειες στις όποιες βρίσκεσαι, άφ' ενός μεν να εκτελείς, όσο μπορείς καλύτερα, όλα σου τα καθήκοντα, γήινα και πνευματικά, συγχρόνως όμως μέσα στο μυαλό σου να έχεις συνεχώς τη μνήμη της αιωνιότητας και αυτή να ρυθμίζει την ποιότητα της ζωής σου.

- Ευχήσου δε και για μένα να φιλοτιμηθώ, ώστε αυτά που γράφω στους άλλους να τα εφαρμόζω πρώτος, για να μην κατηγορηθώ ως ό αχρείος δούλος, αλλά να ακούσω και εγώ μαζί σου της ευκαίριας εκείνης φωνής: «ευ, δούλε αγαθέ και πιστέ! είσελθε εις την χαράν του Κυρίου σου». Αμήν

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ. ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ. ΙΩΣΗΦ. Μ .Δ. ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ